

ЗАКОН О РАЧУНОВОДСТВУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање, вредновање, презентација и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти, извештавање о одрживости, извештавање о информацијама о порезу на добит, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Дефиниције

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следећа значења:

1) правна лица обухватају привредна друштва, Народну банку Србије, банке, платне институције, институције електронског новца, друштва за осигурање и друштва за реосигурање (у даљем тексту: друштва за осигурање), даваоце финансијског лизинга, пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове и друштва за управљање инвестиционим фондовима, берзе и брокерско-дилерска друштва, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, факторинг друштва, задруге, установе које обављају делатност ради стицања добити, правна лица која у складу са посебним прописима примењују одредбе овог закона, као и друга правна лица утврђена овим законом;

2) другим правним лицима сматрају се правна лица чије се пословање делом финансира из јавних прихода или других наменских извора, а делом или у целини оствареним приходима на тржишту или по основу учлањења и која се не оснивају ради стицања добити (политичке организације, синдикалне организације са својством правног лица, фондације и задужбине, удружења, коморе, цркве и верске заједнице у делу обављања привредне или друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности, као и друге организације организоване по основу учлањења);

3) предузетници су физичка лица која обављају делатност у циљу остваривања прихода, а која пословне књиге воде по систему двојног књиговодства, ако посебним прописима није друкчије уређено;

4) Међународни стандарди финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ), у смислу овог закона, су: Концептуални оквир за финансијско извештавање (Conceptual Framework for Financial Reporting), Међународни рачуноводствени стандарди - МРС (International Accounting Standards - IAS), Међународни стандарди финансијског извештавања - МСФИ (International Financial Reporting Standards - IFRS), тумачења издата од стране Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда (International Financial Reporting

Interpretations Committee - IFRIC), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија (у даљем тексту: Министарство). Превод МСФИ који утврђује и објављује Министарство чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, основни текстови МРС и МСФИ издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда, у облику у којем су издати, и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни део стандарда, односно тумачења;

5) Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСФИ за МСП) је рачуноводствени стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized entities - IFRS for SMEs), одобрен од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (IASB), чији је превод утврдило и објавило Министарство. Превод МСФИ за МСП који утврђује и објављује Министарство чини основни текст МСФИ за МСП издат од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде;

6) редован годишњи финансијски извештај је извештај који треба да пружи истинит и објективан преглед финансијског положаја и успешности пословања (нпр. имовине и обавеза правног лица, односно предузетника, као и добитак или губитак) правног лица, односно предузетника, и који се саставља за пословну годину која је једнака календарској или која је различита од календарске;

7) консолидовани годишњи финансијски извештај је финансијски извештај економске целине (групе) коју чине матично и сва зависна правна лица;

8) ванредни финансијски извештај је извештај који се саставља у случајевима статусних промена или другим случајевима у складу са овим законом;

9) законска рачуноводствена регулатива подразумева овај закон и подзаконске прописе који се доносе за извршавање овог закона;

10) интерна рачуноводствена регулатива, у смислу овог закона, подразумева општа акта која доноси правно лице, односно предузетник, а која садрже посебна упутства и смернице за организацију рачуноводства и вођење пословних књига, рачуноводствене политике за признавање и вредновање имовине и обавеза, прихода и расхода, као и друга питања вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја за која је овим законом прописано да се уређују општим актом правног лица, односно предузетника;

11) датум биланса је дан на који се састављају финансијски извештаји, тј. дан на који се завршава извештајни период;

12) Биланс стања је финансијски извештај у којем су приказани имовина, обавезе и капитал, на одређени дан (на датум биланса);

13) Биланс успеха је финансијски извештај у којем су приказани приходи, расходи и резултати пословања, настали у извештајном периоду;

14) Извештај о осталом резултату је финансијски извештај који чине ставке прихода и расхода, које нису признате у Билансу успеха, већ су према захтевима појединих МСФИ, односно МСФИ за МСП признате у оквиру капитала;

15) Извештај о променама на капиталу је финансијски извештај у којем су приказане информације о променама на капиталу, током извештајног периода;

16) Извештај о токовима готовине је финансијски извештај у којем су приказане информације о приливима и одливима готовине и готовинских еквивалената, током извештајног периода;

17) Напомене уз финансијске извештаје је финансијски извештај који садржи описе или рашчлањавања ставки презентованих у осталим финансијским извештајима, примењене рачуноводствене политике, као и информације о ставкама које се нису квалификовале за

признавање у овим извештајима а значајне су за оцену финансијског положаја и успешности пословања, као и остале информације у складу са захтевима МСФИ, односно МСФИ за МСП, овог закона, односно подзаконског акта из члана 28. овог закона;

18) Статистички извештај је извештај у којем су детаљније исказане поједине позиције Биланса стања и Биланса успеха, као и други подаци који се користе за статистичке потребе;

19) друштво од јавног интереса је правно лице које у складу са одредбама закона којим се уређује ревизија финансијских извештаја класификовано у друштво од јавног интереса;

20) учешће (акције, односно удели у складу са законом којим се уређују привредна друштва) представља право у капиталу других правних лица, без обзира на то да ли су материјализована у облику потврда или нису, која су, на основу трајне повезаности с тим правним лицима стечена са намером да доприносе пословању правног лица које има та права. Сматра се да учешће у капиталу неког другог правног лица представља удео у смислу примене овог закона у случају када је то учешће 20 или више процената од капитала тог другог правног лица;

21) повезана страна је физичко или правно лице које је повезано са правним лицем у смислу МСФИ, односно МСФИ за МСП;

22) нето пословни приход представља износ од продаје производа и роба и пружања услуга, након што се одбију попусти, порез на додату вредност и остали порези директно повезани са приходом. На друштва за осигурање и кредитне институције, примењују се дефиниције нето пословног прихода у складу са прописима којима се уређује њихово финансијско извештавање. На зависна правна лица из треће земље примењују се дефиниције нето пословног прихода у складу са прописима којима се уређује њихово финансијско извештавање;

23) матично правно лице је правно лице које контролише једно или више зависних правних лица;

24) зависно правно лице је правно лице које је под контролом матичног правног лица, укључујући сва зависна правна лица крајњег матичног правног лица;

25) група представља матично правно лице и сва његова зависна правна лица која са матичним правним лицем чине једну економску целину;

26) повезана правна лица су било која два или више правних лица у оквиру групе;

27) правно лице повезано уделом је оно правно лице у коме друго правно лице има удео и над чијом оперативном и финансијском политиком то друго правно лице врши значајан утицај. Сматра се да неко правно лице врши значајан утицај над другим правним лицем ако има 20 или више процената гласачких права акционара или чланова у том другом правном лицу, осим ако посебним прописом није друкчије уређено;

28) материјално значајна ставка је она ставка за коју се разумно може очекивати да би њено изостављање или погрешно приказивање могло да утиче на одлуке које доносе корисници финансијских извештаја. Материјалност појединачних ставки оцењује се у контексту других сличних ставки;

29) стечајна маса у смислу овог закона је имовина стечајног дужника над којом се наставља поступак стечаја у случају обуставе или закључења тог поступка над стечајним дужником, у смислу закона којим се уређује стечај;

30) датум одобрења за обелодањивање финансијских извештаја је дан под којим је надлежни орган правног лица, односно предузетника (најчешће законски заступник) допустио да се финансијски извештаји обелодане (доставе надзорном органу, скупштини акционара и др.). Датум одобрења за обелодањивање служи за одређивање догађаја након датума биланса;

31) правно лице које делује у екстрактивној индустрији је правно лице са делатношћу која укључује истраживање, тражење, откривање, развој и вађење угља, сирове нафте и

природног гаса, металних руда, руда обојених метала, остало рударство и вађење камена, песка, глине, шљунка и др.;

32) правно лице које се бави сечом примарних шума је правно лице које обавља делатност сечења дрва у шуми (не укључује сечење стабала у вишегодишњим засадама);

33) ауторитет власти, у смислу овог закона, је било који национални, регионални или локални орган власти Републике Србије, државе чланице или треће земље. То укључује и одељење, агенцију или привредно друштво које контролише тај орган власти у смислу одредаба чл. 41. и 42. овог закона;

34) пројекат, у смислу овог закона, представља оперативне активности које су уређене једним уговором, лиценцом, закупом, концесијом или сличним споразумом и чини основу за плаћање обавеза према ауторитетима власти. Уколико је више таквих уговора значајно међусобно повезано, онда се сматрају једним пројектом;

35) плаћање, у смислу овог закона, је износ који је плаћен, било у новцу, роби, услугама или правима за активности правних лица из тач. 31) и 32) овог члана. Плаћања могу бити у облику:

- (1) права на производњу;
- (2) пореза на приход, производњу или добит правних лица, искључујући порезе на потрошњу као што је порез на додатну вредност, порез на доходак грађана или акцизе;
- (3) повластица;
- (4) дивиденди;
- (5) бонуса за потписивање, откривање и производњу;
- (6) накнада за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије; и
- (7) плаћања за унапређење инфраструктуре;

36) држава чланица – држава чланица Европске уније;

37) трећа земља – држава која није чланица Европске уније;

38) питања одрживости, у смислу овог закона обухватају елементе животне средине, социјалне елементе, елементе из области људских права, борбе против корупције и подмићивања, као и управљачке елементе;

39) извештавање о одрживости, представља извештавање о информацијама повезаним са питањима одрживости у складу са овим законом;

40) кључни нематеријални ресурси обухватају ресурсе без физичког садржаја од којих зависи пословни модел правног лица и који су извор стварања вредности правног лица;

41) независни пружалац услуга провере представља тело за оцену усаглашености у складу са Уредбом (ЕЗ) бр. 765/2008 Европског парламента и Савета Европске уније за одређену делатност за оцену усаглашености из члана 34. става 1. други подстав тачка (аа) Директиве број 2022/2464.

Утврђивање и објављивање превода МСФИ и МСФИ за МСП

Члан 3.

Превод и објављивање МСФИ, односно МСФИ за МСП обавља професионална организација, чланица Међународне федерације рачуновођа која има право на превод и објављивање.

Превод из става 1. овог члана решењем утврђује Министарство.

Решење из става 2. овог члана којим се одређује и датум почетка примене МСФИ, односно МСФИ за МСП, заједно са текстом превода МСФИ, односно МСФИ за МСП, Министарство објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници Министарства.

Уколико је посебним законом предвиђено дозвољена је примена МСФИ и пре датума из става 2. овог члана.

Министарство је дужно да на својој интернет страници трајно објави преводе МСФИ и МСФИ за МСП и да јасно назначи у ком периоду важи конкретно објављена верзија преведених МСФИ и МСФИ за МСП.

Обвезници примене закона

Члан 4.

Одредбе овог закона односе се на правна лица из члана 2. тач. 1) и 2) овог закона и предузетнике из члана 2. тачка 3) овог закона.

Одредбе овог закона односе се и на правна лица и друге облике организовања које је правно лице основало у иностранству, ако за њих прописима тих држава није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

Одредбе овог закона односе се и на огранке и друге организационе делове правних лица са седиштем у иностранству, који обављају привредну делатност у Републици Србији, ако посебним прописима није друкчије уређено.

Одредбе овог закона које се односе на правна лица сходно се примењују на стечајне масе из члана 2. тачка 29) овог закона.

Одредбе овог закона не односе се на буџете и кориснике буџетских средстава, стамбене заједнице, као и на организације обавезног социјалног осигурања, ако посебним прописима није друкчије уређено.

Одредбе овог закона не односе се на цркве и верске заједнице, осим у делу обављања привредне или друге делатности, у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности.

Министарство је дужно да у року од 30 дана од настале промене обавести Европску комисију о променама врста привредних друштава на које се овај закон односи.

Обавезе правних лица и предузетника

Члан 5.

Правна лица и предузетници дужни су да вођење пословних књига, признавање и вредновање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање информација у финансијским извештајима врше у складу са овим законом.

Друштво од јавног интереса примењује правила која су овим законом прописана за велика правна лица без обзира на пословни приход, вредност укупне aktive или просечан број запослених током пословне године, осим у случајевима прописаним овим законом.

Разврставање правних лица и предузетника

Члан 6.

Правна лица и предузетници, у смислу овог закона, разврставају се на микро, мала, средња и велика правна лица, у зависности од просечног броја запослених и пословног прихода у пословној години и вредности укупне aktive утврђене на датум биланса редовног годишњег финансијског извештаја.

У микро правна лица разврставају се она правна лица и предузетници који на датум биланса не прелазе граничне вредности два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених десет;

2) нето пословни приход 900.000 евра у динарској противвредности;

3) вредност укупне активе на датум биланса 450.000 евра у динарској противвредности.

У мала правна лица разврставају се она правна лица и предузетници који на датум биланса прелазе граничне вредности два критеријума из става 2. овог члана, али не прелазе граничне вредности два од следећих критеријума:

1) просечан број запослених 50;

2) нето пословни приход 10.000.000 евра у динарској противвредности;

3) вредност укупне активе на датум биланса 5.000.000 евра у динарској противвредности.

У средња правна лица разврставају се она правна лица и предузетници који на датум биланса прелазе граничне вредности два критеријума из става 3. овог члана, али не прелазе граничне вредности два од следећих критеријума:

1) просечан број запослених 250;

2) нето пословни приход 50.000.000 евра у динарској противвредности;

3) вредност укупне активе на датум биланса 25.000.000 евра у динарској противвредности.

У велика правна лица разврставају се правна лица и предузетници који на датум биланса прелазе граничне вредности два критеријума из става 4. овог члана.

Разврставање у складу са наведеним критеријумима врши правно лице, односно предузетник, самостално на датум биланса редовног годишњег финансијског извештаја и добијене податке користи за наредну пословну годину.

За прерачунавање девизних износа из ст. 2 - 4. овог члана у динарску противвредност, примењује се званичан средњи курс динара, који утврђује Народна банка Србије, а који важи на датум биланса редовног годишњег финансијског извештаја.

Новооснована правна лица, односно предузетници разврставају се на основу података из финансијских извештаја за пословну годину у којој су основани и броја месеци пословања, а утврђени подаци користе се за текућу пословну годину.

Просечан број запослених израчунава се тако што се збир укупног броја запослених на крају сваког месеца, укључујући и запослене у иностранству, подели са бројем месеци у пословној години.

Обавештење о разврставању, у смислу овог закона, правно лице, односно предузетник дужно је да, уз финансијске извештаје достави Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција), која верификује достављено обавештење о разврставању.

Ако правно лице, односно предузетник одбије да обавештење о разврставању усклади са захтевом Агенције, у наредној пословној години се користе подаци о величини правног лица, односно предузетника утврђени од стране Агенције.

Народна банка Србије, банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, инвестициони фондови, друштва за управљање инвестиционим фондовима, берзе и брокерско-дилерска друштва, платне институције и институције електронског новца, као и факторинг друштва у смислу овог закона сматрају се великим правним лицима.

Изузеци који се у овом закону примењују на мала правна лица, сходно се примењују и на микро правна лица. Да би се изузетак користио неопходно је да буде испуњен један од следећа два услова:

1) правно лице је у најмање две узастопне пословне године разврстано као мало правно лице; или

2) правно лице је новоосновано у текућој пословној години и у њој је разврстано као мало правно лице.

Одредбе става 13. овог члана сходно се примењују и на мале групе из члана 7. став 1. овог закона.

Разврставање група правних лица

Члан 7.

Мале групе правних лица су групе које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлежу консолидовању финансијских извештаја и која, на консолидованој основи, на датум биланса матичног правног лица не прелазе граничне вредности два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених 50;
- 2) нето пословни приход 10.000.000 евра у динарској противвредности;
- 3) вредност укупне активе на датум биланса 5.000.000 евра у динарској противвредности.

Средње групе правних лица су групе које нису мале групе и које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлежу консолидовању финансијских извештаја и која, на консолидованој основи, на датум биланса матичног правног лица не прелазе граничне вредности два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених 250;
- 2) нето пословни приход 50.000.000 евра у динарској противвредности;
- 3) вредност укупне активе на датум биланса 25.000.000 евра у динарској противвредности.

Велике групе правних лица су групе које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлежу консолидовању финансијских извештаја и која, на консолидованој основи, на датум биланса матичног правног лица прелазе граничне вредности два од три критеријума из става 2. овог члана.

Разврставање групе у складу са наведеним критеријумима врши матично правно лице, самостално на датум биланса консолидованих годишњих финансијских извештаја и добијене податке користи за текућу пословну годину.

Изузетно, група правних лица може за потребе разврставања у смислу овог члана примењивати збирни Биланс стања и збирни Биланс успеха пре међусобних пребијања у оквиру консолидације, с тим да се у том случају показатељи вредности укупне активе и пословног прихода из ст. 1.-3. овог члана увећају за 20 процената.

За прерачунавање девизних износа из ст. 1. и 2. овог члана у динарску противвредност, примењује се званичан средњи курс динара, који утврђује Народна банка Србије, а који важи на датум биланса консолидованог годишњег финансијског извештаја.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВА И РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ИСПРАВЕ

Организација рачуноводства

Члан 8.

Правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и правовремено откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених

исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Правно лице, односно предузетник својим општим актом којим уређује организацију рачуноводства одређује врсте и облик помоћних књига које води.

Вођење пословних књига организује се тако да омогући:

- 1) контролу улазних података;
- 2) контролу исправности унетих података;
- 3) увид у промет и стање рачуна главне књиге и помоћних књига;
- 4) увид у хронологију обављеног уноса пословних промена;
- 5) чување и коришћење података.

Правно лице и предузетник који врши обраду података на рачунару дужан је да користи рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена.

Рачуноводствене исправе

Члан 9.

Књижење пословних промена и догађаја (у даљем тексту: пословних промена) на рачунима имовине, обавеза, капитала, прихода и расхода врши се на основу веродостојних рачуноводствених исправа.

Рачуноводствена исправа представља писани документ или електронски запис састављен у било ком формату (PDF, Word, Excel и сл.) о насталој пословној промени, која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене.

Рачуноводствена исправа саставља се у потребном броју примерака. Правно лице, односно предузетник дужно је да, без одлагања, састави рачуноводствену исправу са свим неопходним подацима.

Рачуноводствена исправа која је састављена у једном примерку може се отпремити ако су подаци из те исправе стално доступни.

Фотокопија рачуноводствене исправе је основ за књижење пословне промене, под условом да је на њој наведено место чувања оригиналне исправе и да је потврђена од стране одговорног лица који својим потписом или другом идентификационом ознаком потврђује њену веродостојност.

Рачуноводственом исправом сматра се и исправа испостављена, односно примљена телекомуникационим путем, као и исправа испостављена, односно примљена путем сервиса за електронску размену података (Electronic data Interchange - EDI).

Пошиљалац је одговоран да подаци на улазу у телекомуникациони систем буду засновани на рачуноводственим исправама, као и да чува оригиналне рачуноводствене исправе.

Када се рачуноводствена исправа преноси путем сервиса за електронску размену података, пружалац услуге електронске размене података дужан је да обезбеди интегритет размењених података.

Одговорност за рачуноводствене исправе

Члан 10.

Лице које саставља рачуноводствену исправу одговорно је за истинитост и потпуност података у исправи, за њену рачунску тачност и да она веродостојно приказује насталу пословну промену.

Лице из става 1. овог члана својим потписом, односно другом идентификационом ознаком (утврђеном општим актом којим правно лице, односно предузетник уређује организацију рачуноводства) потврђује рачунску тачност и веродостојност рачуноводствене исправе.

Рачуноводствена исправа, састављена као електронски запис, садржи потпис или другу идентификациону ознаку одговорног лица, односно лица овлашћеног за издавање рачуноводствене исправе, односно електронски потпис у складу са законом.

Правно лице, односно предузетник је дужно да, пре уноса података из рачуноводствене исправе у пословне књиге, одреди одговорно лице које треба да изврши контролу веродостојности исправе. Одговорно лице потписом, односно другом идентификационом ознаком (утврђеном општим актом којим правно лице, односно предузетник уређује организацију рачуноводства) потврђује да је рачуноводствена исправа веродостојна (потпуна, истинита, рачунски тачна и да веродостојно приказује пословну промену).

Контролу рачуноводствених исправа, по правилу, не могу да врше лица која су задужена материјалним стварима (вредностима) на које се исправе односе.

Правно лице, односно предузетник је дужно да предузме све потребне мере да рачуноводствене исправе буду заштићене од губитака, оштећења и измена и треба да обезбеди да потребна техничка опрема, носиоци података и софтвер буду заштићени од злоупотребе.

Рокови достављања рачуноводствених исправа и рокови књижења

Члан 11.

Рачуноводствена исправа се након њеног састављања код правног лица, односно предузетника или њеног пријема од других лица, доставља на књижење најкасније у року од осам радних дана од дана када је рачуноводствена исправа састављена, односно у року од осам радних дана од датума пријема (у наведеном року се мора извршити и контрола веродостојности рачуноводствене исправе).

Лица која воде пословне књиге, после спроведене контроле примљених рачуноводствених исправа, дужна су да рачуноводствене исправе прокњиже у пословним књигама најкасније у року од осам радних дана од дана пријема.

III. ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ И КОНТНИ ОКВИР

Врсте пословних књига

Члан 12.

Пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима и ванбилансној имовини и ванбилансним обавезама правних лица и предузетника.

Пословне књиге су дневник, главна књига и помоћне књиге.

Дневник и главна књига воде се по систему двојног књиговодства.

Дневник је пословна књига која представља хронолошку евиденцију насталих пословних промена.

Дневник може да се води као јединствена пословна књига или као више пословних књига намењених за пословне промене одређених билансних или ванбилансних ставки.

Главна књига је потпуни скуп рачуна, који су у равнотежи, за систематско обухватање стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима и која је основа за састављање финансијских извештаја. Главна књига се састоји из два одвојена дела, и то: билансне евиденције и ванбилансне евиденције.

Главна књига треба да садржи рачуне утврђене контним оквиром, у складу са потребама правног лица, односно предузетника.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције и друге помоћне књиге (дневник благајне и друге помоћне књиге). Правна лица, односно предузетници могу аналитичке евиденције да воде одвојено за различите врсте средстава и обавеза: нематеријалну имовину, некретнине, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, дугорочне финансијске пласмане, залихе, потраживања, обавезе из пословања, обавезе по кредитима и друге ставке које се односе на билансне позиције.

Помоћне књиге које се односе на имовину у материјалном облику исказују се у количинама и новчаним износима.

У дневник благајне се уносе пословне промене које настају по основу готовине и других вредности које се воде у благајни правног лица и предузетника.

Начин вођења пословних књига

Члан 13.

У пословне књиге подаци се уносе на основу рачуноводствених исправа.

Пословне књиге воде се у складу са начелом непроменљивог записа о насталој пословној промени.

Пословне књиге воде се на начин који треба да омогући контролу улазних података, исправности унетих података, чување података, могућност коришћења података, могућност увида у промет и стања на рачунима главне књиге и помоћних књига, односно трансакције, као и увид у хронологију обављеног уноса пословних промена (датум књижења).

Пословне књиге воде се за пословну годину која је једнака календарској, осим у случају када се пословне књиге воде за пословну годину која је различита од календарске у складу са овим законом.

Изузетно од става 4. овог члана, пословна година може бити краћа од 12 узастопних календарских месеци, у случају оснивања правног лица, односно предузетника, статусне промене, ликвидације, стечаја, почетка примене пословне године различите од календарске и у другим случајевима у складу са законом.

Пословне књиге могу да се воде у слободним листовима, повезане или пренете на неки од електронских или магнетних медија, тако да, по потреби, могу да се одштампају или прикажу на екрану.

Отварање пословних књига врши се на почетку пословне године на основу закључног биланса стања претходне године.

Новооснована правна лица и предузетници отварају пословне књиге на основу биланса оснивања који се саставља на основу пописа имовине и обавеза, са стањем на дан уписа у регистар код Агенције, односно код другог надлежног органа.

Контни оквир

Члан 14.

Правна лица и предузетници пословне промене књиже на рачунима прописаним контним оквиром и, ако је применљиво, на рачунима насталим рашчлањавањем рачуна који су прописани у контном оквиру.

Контни оквир и садржину рачуна у контном оквиру прописује:

- 1) министар надлежан за послове финансија - за привредна друштва, задруге и предузетнике;
- 2) министар надлежан за послове финансија - за друга правна лица из члана 2. тачка 2) овог закона;
- 3) Народна банка Србије - за Народну банку Србије, банке, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, у складу са овим законом и другим законима који уређују пословање ових финансијских институција, над којима сагласно закону, надзор врши Народна банка Србије;
- 4) Комисија за хартије од вредности - за Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, инвестиционе фондове и друштва за управљање инвестиционим фондовима, као и за берзе и брокерско-дилерска друштва.

IV. ВОЂЕЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА И РЕГИСТАР ПРУЖАЛАЦА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ УСЛУГА

Лица која воде пословне књиге и састављају финансијске извештаје

Члан 15.

Правно лице, односно предузетник општим актом уређује школску спрему, радно искуство и остале услове за лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

Поверовање вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја другом правном лицу, односно предузетнику

Члан 16.

Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице, односно предузетник може поверити уговором у писаном облику у складу са законом, привредном друштву или предузетнику, који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга.

Изузетно од става 1. овог члана, повезана правна лица могу поверити вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја свом повезаном правном лицу.

Одредба ст. 1. и 2. овог члана не односи се на Народну банку Србије, банке, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове, друштва за управљање инвестиционим фондовима, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, берзе, брокерско - дилерска друштва, факторинг друштва, платне институције и институције електронског новца.

Привредно друштво, односно предузетник који има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга интерним актом одређује лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја за сваког клијента коме се пружају услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

Лице које је правоснажно осуђено за кривична дела против права по основу рада, привреде, имовине, правосуђа, прања новца, финансирања тероризма, јавног реда и мира, правног саобраћаја и службене дужности у Републици Србији или страниј држави, не може да обавља послове вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја из става 4. овог члана, у складу са овим законом и обавља друге послове у области рачуноводства, утврђене овим законом.

Регистар пружалаца рачуноводствених услуга

Члан 17.

Регистар пружалаца рачуноводствених услуга (у даљем тексту: Регистар) води Агенција.

Вођење Регистра из става 1. овог члана Агенција обавља као поверени посао.

Регистар из става 1. овог члана води се на српском језику.

Регистар из става 1. овог члана редовно се ажурира и објављује на интернет страници Агенције.

Регистар из става 1. овог члана је јавна књига.

Начин вођења и садржину Регистра прописује министар надлежан за послове финансија на предлог Агенције.

Агенција води Регистар преко регистратора именованог у складу са законом који уређује пословање Агенције.

Агенција најмање једном годишње извештава Националну комисију за рачуноводство о питањима која се тичу вођења регистра из става 1. овог члана.

Обрада података у Регистру из става 1. овог члана врши се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Издавање дозволе, упис у Регистар и надзор над пружаоцима рачуноводствених услуга

Члан 18.

У Регистар може бити уписано привредно друштво, односно предузетник који има дозволу за пружање рачуноводствених услуга издату у складу са овим законом.

Дозволу из става 1. овог члана решењем издаје Комора овлашћених ревизора (у даљем тексту: Комора) правном лицу под условом да:

- 1) има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга;
- 2) оснивач, односно стварни власник, као и члан органа управљања привредног друштва које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга, није осуђен правоснажном пресудом за кривично дело у смислу закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дела, односно уколико је оснивач, односно власник, као и члан органа управљања привредног друштва физичко лице да није правоснажно осуђено за кривична дела из става 6. тачка 2) овог члана;

3) има у радном односу са пуним радним временом најмање једног запосленог са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, које је стечено код професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа.

Привредно друштво које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга, оснивач, односно стварни власник, као и члан органа управљања тог друштва, не може бити правно лице, сарадник правног лица, нити правно лице повезано с тим правним лицем у складу са законом, које је осуђено правноснажном пресудом за кривично дело, у смислу закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дела, односно физичко лице које је правноснажно осуђено за кривична дела из члана 16. став 5. овог закона.

Изузетно од става 2. овог члана, на захтев друштва за ревизију, дозвола из става 1. овог члана издаје се по службеној дужности на основу решења о издавању дозволе за обављање ревизије која је издата у складу са законом којим се уређује ревизија.

У Регистар може бити уписан предузетник који има дозволу за пружање рачуноводствених услуга издату у складу са овим законом.

Дозволу из става 5. овог члана решењем издаје Комора предузетнику под условом да:

- 1) има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга;
- 2) није правноснажно осуђиван у смислу члана 16. став 5. овог закона;
- 3) има у радном односу са пуним радним временом најмање једног запосленог са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, које је стечено код професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа или сам предузетник испуњава овај критеријум.

Предузетник који има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга, као ни сарадник предузетника, не може бити лице које је правноснажно осуђено за кривична дела из члана 16. став 5. овог закона.

Под сарадником из ст. 3. и 7. овог члана сматра се:

1) свако физичко лице које је на руководећем положају код правног лица у којем је оснивач, власник или одговорно лице привредног друштва које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга или предузетник из става 6. овог члана на руководећем положају или је стварни власник тог привредног друштва;

2) свако физичко лице које је стварни власник правног лица у којем је оснивач, власник или одговорно лице привредног друштва које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга или предузетник из става 7. овог члана на руководећем положају;

3) свако физичко лице које са оснивачем, власником и одговорним лицем привредног друштва које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга или са предузетником из става 7. овог члана има стварно власништво над истим правним лицем.

Физичко лице не може бити оснивач, односно стварни власник или члан органа управљања привредног друштва које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга, односно не може бити предузетник који има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга и ако је теже повредило или поновило повреду прописа којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма у периоду трајања изречене заштитне мере забране вршења одређених делатности које представљају претежну делатност привредног субјекта за пружање рачуноводствених услуга или трајања заштитне мере забране одговорном лицу да врши одређене послове који представљају претежну делатност привредног субјекта за пружање рачуноводствених услуга, односно у периоду трајања изречене заштитне мере забране одговорном лицу да врши одређене дужности, код привредног друштва чија је претежна делатност пружање рачуноводствених услуга.

Члан органа управљања из става 2. тачка 2), става 3. и става 9. овог члана означава директора, односно извршног директора у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

Привредно друштво које подноси захтев за издавање дозволе из става 1. овог члана дужно је да докаже идентитет стварног власника тог привредног друштва, на начин и у смислу закона којим се уређује централна евиденција стварних власника.

Захтев за издавање дозволе из става 1. овог члана подноси се Комори.

У поступку одлучивања примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, осим уколико овим законом није друкчије уређено.

Комора је дужна да по службеној дужности, без одлагања достави Агенцији примерак решења о издавању дозволе, ради уписа у Регистар.

Форму и садржину захтева за издавање дозволе из става 12. овог члана, као и накнаду за издавање дозволе прописује Комора, уз претходну сагласност Министарства, које пре давања сагласности прибавља мишљење Националне комисије за рачуноводство.

Комора најмање два пута годишње извештава Националну комисију за рачуноводство и Министарство финансија о питањима која се односе на издавање и одузимање дозвола за пружање рачуноводствених услуга.

Привредна друштва, односно предузетници који имају регистровану претежну делатност пружања рачуноводствених услуга дужни су да обавештавају Агенцију о променама свих чињеница и околности на основу којих су уписани у Регистар, у року од осам дана од дана настанка промена.

Захтев за промену података у Регистру, Агенција доставља Комори на проверу, која решењем утврђује испуњеност услова за издавање дозволе у складу са овим законом.

Ако привредно друштво, односно предузетник који има регистровану претежну делатност пружања рачуноводствених услуга у току пружања рачуноводствених услуга престане да испуњава услов за добијање дозволе за пружање рачуноводствених услуга из става 2. тачка 3) и става 6. тачка 3) овог члана, дужан је да најкасније у року од три месеца од настанка тих околности испуни услове за добијање дозволе и да о томе обавести Комору.

Ако се из оправданих разлога не може прибавити доказ о неосуђиваности из ст. 3. и 7. овог члана, лице из ст. 1. и 8. овог члана може доставити и изјаву дату под материјалном и кривичном одговорношћу да није осуђивано. Комора може у било ком тренутку затражити од лица из ст. 1. и 8. овог члана да доставе доказе о неосуђиваности или непосредно од надлежног органа затражи те доказе.

Комора ради провере испуњености прописаних услова за давање дозволе за пружање рачуноводствених услуга може да у сваком тренутку прибави податке о осуђиваности, односно неосуђиваности лица из ст. 3. и 7. овог члана у вези с којима се проверава испуњеност тих услова и њихових сарадника из казнене евиденције која се води у складу са законом.

Комора обавља континуирану проверу испуњености услова за издавање дозволе код пружалаца рачуноводствених услуга којима је дозвола већ издата, у погледу испуњености услова за издавање дозвола за пружање рачуноводствених услуга.

Ближе услове, поступак континуиране провере из става 22. овог члана, накнаду за ову проверу, као и рок за отклањање утврђених неправилности које нису регулисане овим законом, прописује Комора, уз претходну сагласност Министарства надлежног за послове финансија, које пре давања сагласности прибавља мишљење Националне комисије за рачуноводство.

Уколико пружалац рачуноводствене услуге не отклони утврђену неправилност у погледу испуњености услова за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга, у року из ст. 19. и 23. овог члана, Комора доноси решење о одузимању дозволе у смислу члана 19. овог закона.

Решења из ст. 2. б. и 18. овог члана су коначна и против њих се може покренути управни спор у складу са законом.

Решења из ст. 2. б. и 18. овог члана без одлагања се достављају Агенцији.

Лице из става 2. тачка 3), односно става 6. тачка 3) овог члана обавезно је да у циљу континуираног професионалног усавршавања, похађа стручне курсеве, семинаре и предавања, у складу са актима професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа.

Одузимање дозволе и брисање из регистра

Члан 19.

Привредном друштву, односно предузетнику решењем се одузима дозвола за пружање рачуноводствених услуга, ако:

- 1) престане да испуњава услове за издавање дозволе из члана 18. овог закона;
- 2) је дозвола из члана 18. овог закона издата на основу неистинитих података;
- 3) донесе одлуку о престанку обављања ове делатности или престане да постоји као правно лице, односно предузетник у складу са законом;
- 4) поступа супротно прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма – на образложени предлог органа надлежног за спровођење прописа о спречавању прања новца и финансирању тероризма, а на основу правоснажне пресуде належног суда.

Решење из става 1. овог члана доноси Комора.

Решење из става 1. овог члана је коначно. Против решења може се покренути управни спор.

У поступку одлучивања примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, осим уколико овим законом није друкчије уређено.

Комора је дужна да по службеној дужности, без одлагања достави Агенцији примерак решења о одузимању дозволе из става 2. овог члана, ради брисања из Регистра.

Осигурање од одговорности

Члан 20.

Привредно друштво, односно предузетник који има дозволу за пружање рачуноводствених услуга дужан је да закључи уговор о осигурању од одговорности за штете проузроковане правним лицима, односно предузеницима којима пружа рачуноводствене услуге.

Обавеза закључења уговора о осигурању од одговорности из става 1. овог члана, мора да буде испуњена најкасније дан пре почетка пружања рачуноводствених услуга.

Износ најниже суме осигурања на основу које се плаћа премија осигурања за појединачни осигурани случај за сваку пословну годину утврђује се на основу збира цена за рачуноводствене услуге на основу свих уговора закључених у претходној години.

Појединачни осигурани случај из става 3. овог члана је штета настала у вези са пруженом рачуноводственом услугом.

Извештавање пружалаца рачуноводствених услуга

Члан 21.

Привредно друштво, односно предузетник који има дозволу за пружање рачуноводствених услуга дужан је да најмање једном годишње до краја јуна текуће године достави извештај Комори са подацима о:

- 1) основици за утврђивање премије осигурања;

2) броју запослених;

3) списку свих уговора о пружању рачуноводствених услуга који су закључени у извештајном периоду, као и списку свих уговора који су раскинути у том периоду;

4) броју финансијских извештаја према величини правног лица, односно предузетника које је саставио и потписао пружалац рачуноводствене услуге.

У извештај из става 1. овог члана укључују се сви подаци у периоду од 1. јануара до 31. децембра претходне године.

Начин и форму извештавања, као и садржај извештаја из става 1. овог члана уређује Комора, уз претходну сагласност Министарства, које пре давања сагласности прибавља мишљење Националне комисије за рачуноводство.

Комора најмање једном годишње извештава Националну комисију за рачуноводство и Министарство финансија о информацијама која се односе на извештавање пружалаца рачуноводствених услуга.

V. ПОПИС ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА, ВАНБИЛАНСНЕ ИМОВИНЕ И ВАНБИЛАНСНИХ ОБАВЕЗА

Обавеза вршења пописа

Члан 22.

Правно лице, односно предузетник дужан је да на почетку пословања изврши попис имовине, обавеза и ванбилансне имовине и ванбилансних обавеза, са назнаком појединачних вредности у количинама и новчаном износу.

Правно лице, односно предузетник врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на датум биланса.

Усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом врши се пре пописа имовине и обавеза и пре састављања годишњих финансијских извештаја.

Правно лице, односно предузетник може предвидети општим актом и дуже периоде за вршење пописа књига, филмова, архивске грађе, шума, великих плантажа стабала (нпр. орах, лешник и др.) и слично, с тим што ти периоди не могу бити дужи од пет година.

Начин и рокове вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем прописује министар надлежан за послове финансија.

Додатна обавеза вршења пописа

Члан 23.

Поред пописа имовине и обавеза из члана 22. овог закона, правно лице, односно предузетник врши попис и усклађивање стања из пословних књига са стањем по извршеном попису и приликом примопредаје дужности рачунополагача, промене продајних цена производа и робе у малопродајном објекту, статусне промене, отварања, односно закључења поступка стечаја и ликвидације правног лица, односно предузетника, као и у другим случајевима предвиђеним законом.

Усаглашавање потраживања и обавеза

Члан 24.

Правна лица и предузетници дужни су да пре састављања финансијских извештаја усагласе међусобна потраживања и обавезе, што се доказује одговарајућом исправом.

Поверилац је дужан да, пре састављања финансијских извештаја, достави дужнику списак неплаћених обавеза, уз навођење рока за слање одговора. Сматраће се да је стање међусобних потраживања и обавеза усаглашено и уколико дужник не достави примедбе у остављеном року.

Лица из става 1. овог члана дужна су да одговоре на захтев овлашћеног ревизора за независну потврду стања потраживања и обавеза.

Сва правна лица и предузетници који састављају Напомене уз финансијске извештаје дужни су да у том извештају у вези са неусаглашеним потраживањима и обавезама обелодане:

- 1) број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања; и
- 2) број и укупан износ неусаглашених обавеза и њихов однос према броју и укупном износу обавеза.

VI. ПРАВИЛА ВРЕДНОВАЊА

Општа рачуноводствена начела

Члан 25.

Позиције, које се приказују у редовним и консолидованим годишњим финансијским извештајима правних лица и предузетника, треба да буду признате и вредноване у складу са општим рачуноводственим начелима:

- 1) претпоставке да правно лице, односно предузетник послује континуирано;
- 2) рачуноводствене политике и основе за вредновања примењују се доследно из године у годину;
- 3) признавање и вредновање врши се уз примену принципа опрезности, а посебно:
 - (1) може се признати само добит која се оствари до датума биланса;
 - (2) у Билансу стања приказују се обавезе настале у току текуће или претходних пословних година, чак и уколико такве обавезе постану евидентне само између датума Биланса стања и датума одобрења за обелодањивање финансијских извештаја;
 - (3) у обзир се узимају сва обезвређења, без обзира да ли је резултат пословне године добитак или губитак;
- 4) у обзир се узимају сви приходи и расходи који се односе на пословну годину без обзира на датум њихове наплате, односно исплате;
- 5) компоненте имовине и обавеза вреднују се посебно;
- 6) забрањено је пребијање између ставки активе и пасиве или између ставки прихода и расхода;
- 7) биланс отварања за сваку пословну годину мора да буде једнак билансу затварања за претходну пословну годину;
- 8) ставке Биланса стања и Биланса успеха обрачунавају се и презентују узимајући у обзир суштину предметне трансакције или предметног посла;
- 9) износи признати у Билансу стања и Билансу успеха израчунавају се на обрачунској основи коришћењем начела узрочности прихода и расхода.

Одступања од општих рачуноводствених начела из става 1. овог члана дозвољена су само у изузетним случајевима примене појединих МСФИ, односно МСФИ за МСП и таква одступања, као и разлози због којих настају, морају да се обелодане у Напоменама уз финансијске извештаје, укључујући и оцену њихових ефеката на имовину, обавезе, финансијску позицију и добитак или губитак правног лица, односно предузетника.

Ако примена одредаба овог закона, подзаконских аката донетих на основу овог закона, као и МСФИ и МСФИ за МСП не би била довољна за добијање истинитог и објективног приказа имовине и обавеза, прихода, расхода и резултата правног лица, односно предузетника, правно лице, односно предузетник у Напоменама уз финансијске извештаје приказује додатне информације потребне за усклађивање с тим захтевом.

Позиције, које се приказују у ванредним финансијским извештајима при чијем састављању је примерено користити претпоставку сталности, треба да буду признате и вредноване сходно признавању и вредновању ставки у редовним годишњим финансијским извештајима.

Позиције, које се приказују у ванредним финансијским извештајима при чијем састављању није примерено користити претпоставку сталности, треба да буду признате и вредноване у складу са следећим рачуноводственим начелима:

- 1) престаје се са признавањем имовине која нема реалну уновчиву вредност;
- 2) сва имовина се вреднује по ликвидационој вредности;
- 3) признају се и оне обавезе које настају самим чином ликвидације или стечаја.

Примена МСФИ

Члан 26.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима велика правна лица, правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица), издаваоци чије су хартије од вредности укључене у трговање на регулисаном тржишту, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од величине, примењују МСФИ.

Примена МСФИ за МСП

Члан 27.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, мала и средња правна лица примењују МСФИ за МСП.

Изузетно од става 1. овог члана, мала и средња правна лица могу да одлуче да за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима примењују МСФИ.

У случају из става 2. овог члана, мала и средња правна лица дужна су да примењују МСФИ у континуитету, односно најмање пет година од почетка примене МСФИ, осим у случајевима отварања поступка стечаја или ликвидације.

Микро и друга правна лица

Члан 28.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, микро правна лица и друга правна лица из члана 2. тачка 2) овог закона (која су разврстана као микро правна лица), примењују подзаконски акт који доноси министар надлежан за послове финансија, а који се заснива на општим рачуноводственим начелима.

Изузетно од става 1. овог члана, микро правна лица и друга правна лица из члана 2. тачка 2) овог закона (која су разврстана као микро правна лица), могу да одлуче да за

признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима примењују МСФИ или МСФИ за МСП.

У случају из става 2. овог члана, микро правна лица и друга правна лица из члана 2. тачка 2) овог закона, (која су разврстана као микро правна лица), дужна су да примењују МСФИ, односно МСФИ за МСП у континуитету, односно најмање пет година од почетка примене МСФИ, односно МСФИ за МСП, осим у случајевима отварања поступка стечаја или ликвидације.

VII. ЗАТВАРАЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА И ЧУВАЊЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ИСПРАВА, ПОСЛОВНИХ КЊИГА И ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Затварање пословних књига

Члан 29.

Пословне књиге се затварају после књижења свих пословних промена и обрачуна на крају пословне године, као и у случајевима статусних промена, престанка пословања и у другим случајевима у којима је неопходно затворити пословне књиге. Након затварања пословних књига не може се спровести књижење у њима.

Рачуни у помоћним књигама који се користе дуже од једне године затварају се по престанку њиховог коришћења.

Пословне књиге се затварају најкасније до рока за достављање финансијских извештаја.

Изузетно од става 3. овог члана, Народна банка Србије може прописати рокове за затварање пословних књига за финансијске институције над којима, сагласно закону, врши надзор.

Чување рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја

Члан 30.

Правна лица и предузетници дужни су да уредно чувају рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијске извештаје и да општим актом одреде одговорна лица и пословне просторије за њихово чување, као и начин чувања.

Финансијски извештаји, извештаји о извршеној ревизији и Статистички извештај чувају се 20 година од последњег дана пословне године за коју су састављени.

Годишњи извештај о пословању чува се 20 година од последњег дана пословне године за коју је састављен.

Дневник и главна књига чувају се десет година.

Помоћне књиге чувају се пет година, од дана њиховог закључивања.

Трајно се чувају исплатне листе или аналитичке евиденције зарада.

Пет година се чувају исправе на основу којих се уносе подаци у пословне књиге.

Пет година се чувају исправе платног промета у овлашћеним финансијским институцијама платног промета.

Рокови чувања рачуноводствених исправа и пословних књига рачунају се од последњег дана пословне године на коју се односе.

Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји чувају се у оригиналу или коришћењем других средстава архивирања, утврђених законом.

Рачуноводствене исправе могу се чувати на електронским медијима, као оригинална електронска документа или дигиталне копије, ако је надлежном органу омогућен приступ тако сачуваним подацима и ако је обезбеђено:

- 1) да се подацима садржаним у електронском документу или запису може приступити и да су погодни за даљу обраду;
- 2) да су подаци сачувани у облику у коме су направљени, послати и примљени;
- 3) да се из сачуване електронске поруке може утврдити пошиљалац, прималац, време и место слања и пријема;
- 4) да се примењују технологије и поступци којима се у довољној мери обезбеђује заштита од измена или брисање података или друго поуздано средство којим се гарантује непроменљивост података или порука, као и резервна база података на другој локацији.

Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји чувају се у пословним просторијама правног лица, односно предузетника, односно код правних лица или предузетника којима је поверено вођење пословних књига, односно код правних лица или предузетника специјализованих за чување пословне документације са којом правно лице, односно предузетник има закључен уговор о чувању пословне документације.

Ако се пословне књиге воде на рачунару, упоредо са меморисаним подацима, правно лице, односно предузетник мора да обезбеди и меморисање апликативног софтвера како би подаци били доступни контроли. У случају када правно лице, односно предузетник не може из техничких разлога да обезбеди функционалност меморисаног апликативног софтвера коришћеног за унос, обраду и чување рачуноводствених података, дужан је да документ са подацима чува у *clear text* формату.

Поред документа из става 13. овог члана, правно лице, односно предузетник дужно је да обезбеди опис самих поља, као и дефинисање ознака које раздвајају један податак од другог (делимитер података).

При отварању поступка ликвидације или стечаја, рачуноводствене исправе и пословне књиге записнички се предају ликвидационом, односно стечајном управнику.

Привредно друштво, односно предузетник којем је поверено вођење пословних књига дужан је да правном лицу, односно предузетнику који му је поверио вођење пословних књига у сваком тренутку омогући приступ рачуноводственим исправама, пословним књигама и финансијским извештајима.

Ако привредно друштво, односно предузетник којем је поверено вођење пословних књига, престане са радом, дужан је да правном лицу, односно предузетнику који му је поверио вођење пословних књига достави његове рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијске извештаје.

VIII. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ, ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ, ИЗВЕШТАЈ О КОРПОРАТИВНОМ УПРАВЉАЊУ И ИЗВЕШТАЈИ О ПЛАЋАЊИМА АУТОРИТЕТИМА ВЛАСТИ

Редован годишњи финансијски извештај и ванредни финансијски извештај

Члан 31.

Правна лица, односно предузетници дужни су да састављају редовне годишње финансијске извештаје за пословну годину која је једнака календарској, у складу са овим законом и подзаконским прописима донетим на основу овог закона. Редован годишњи финансијски извештај саставља и правно лице купљено у стечајном поступку, за пословну годину у којој је купљено, за период од дана правноснажности решења о обустави стечајног поступка услед продаје стечајног дужника као правног лица до краја пословне године.

Изузетно од става 1. овог члана, зависно правно лице са седиштем у Републици Србији чије матично правно лице са седиштем у иностранству има пословну годину различиту од календарске године, може, уз сагласност министра надлежног за послове финансија, односно Комисије за хартије од вредности за правна лица из њене надлежности, да саставља и објављује редован годишњи финансијски извештај са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске. Зависно правно лице је у обавези да примењује пословну годину различиту од календарске у континуитету, а најмање пет година од почетка примене пословне године која је различита од календарске.

Изузетно од става 1. овог члана, правно лице са седиштем у Републици Србији које је члан или има учешће у раду у међународним организацијама у којима постоји обавеза финансијског извештавања за пословну годину различиту од календарске године, може, уз сагласност министра надлежног за послове финансија, односно Комисије за хартије од вредности за правна лица из њене надлежности, да саставља и објављује редован годишњи финансијски извештај са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске. Правно лице са седиштем у Републици Србији је у обавези да примењује пословну годину различиту од календарске у континуитету, а најмање пет година од почетка примене пословне године која је различита од календарске.

У поступку одлучивања министра надлежног за послове финансија, односно Комисије за хартије од вредности из ст 2. и 3. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, осим уколико овим законом није друкчије уређено.

Изузетке предвиђене ст 2. и 3. овог члана не могу користити банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, добровољни пензијски фондови и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, платне институције и институције електронског новца над којима, сагласно закону, надзор врши Народна банка Србије.

Редован годишњи финансијски извештај великих правних лица, средњих правних лица, правних лица која имају обавезу састављања консолидованих годишњих финансијских извештаја (матична правна лица), јавних друштава, односно друштава која се припремају да постану јавна, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од величине обухвата:

- 1) Биланс стања,
- 2) Биланс успеха,
- 3) Извештај о осталом резултату,
- 4) Извештај о променама на капиталу,
- 5) Извештај о токовима готовине и
- 6) Напомене уз финансијске извештаје.

Редован годишњи финансијски извештај правних лица и предузетника, осим правних лица и предузетника из ст. 6. и 8. овог члана, обухвата:

- 1) Биланс стања,
- 2) Биланс успеха и
- 3) Напомене уз финансијске извештаје.

Редован годишњи финансијски извештај предузетника и других правних лица из члана 2. тачка 2) овог закона разврстаних као микро правно лице обухвата:

- 1) Биланс стања и
- 2) Биланс успеха.

Правна лица чије је пословање уређено другим прописима на основу којих је орган, односно организација надлежна за обављање надзора над њиховим пословањем прописала садржај и структуру годишњих финансијских извештаја, дужна су да састављају годишње финансијске извештаје сагласно овом закону и тим прописима.

Правно лице је дужно да састави ванредне финансијске извештаје у случајевима предвиђеним овим законом. Ванредни финансијски извештај саставља:

1) у случају статусне промене искључиво правно лице које престаје да постоји, и то са стањем на дан који претходи дану уписа статусне промене;

2) правно лице у стечају приликом отварања, односно закључења стечајног поступка или у случају обуставе стечајног поступка услед продаје правног лица у стечају, и то са стањем на дан који претходи дану отварања, закључења стечајног поступка или обуставе стечајног поступка због продаје правног лица у стечају;

3) правно лице у ликвидацији код покретања, односно окончања поступка ликвидације над правним лицем и то са стањем на дан који претходи дану покретања, односно окончања поступка ликвидације;

4) огранак страног правног лица у случају брисања огранка страног правног лица из члана 4. став 3. овог закона, односно предузетника из члана 2. тачка 3) овог закона и члана 4. став 5. овог закона, са стањем које претходи дану решења о брисању из надлежног регистра.

Ванредни финансијски извештај обухвата:

1) Биланс стања и

2) Биланс успеха.

Надлежност за прописивање садржине и форме образаца финансијских извештаја и Статистичког извештаја

Члан 32.

Министар надлежан за послове финансија прописује садржину и форму образаца финансијских извештаја из чл. 31. и 33. овог закона и Статистичког извештаја из члана 60. став 3. овог закона за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Министар надлежан за послове финансија прописује садржину и форму образаца финансијских извештаја из чл. 31. и 33. овог закона и Статистичког извештаја из члана 60. став 3. овог закона за друга правна лица из члана 2. тачка 2) овог закона.

Народна банка Србије прописује садржај и форму образаца финансијских извештаја из чл. 31. и 33. овог закона и Статистичког извештаја из члана 60. став 3. овог закона за Народну банку Србије, банке, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, у складу са овим законом и другим законима који уређују пословање ових финансијских институција над којима, сагласно закону надзор врши Народна банка Србије.

Комисија за хартије од вредности прописује садржај и форму образаца финансијских извештаја из чл. 31. и 33. овог закона и Статистичког извештаја из члана 60. став 3. овог закона за инвестиционе фондове, друштва за управљање инвестиционим фондовима, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности и берзе и брокерско - дилерска друштва.

Консолидовани годишњи финансијски извештај

Члан 33.

Консолидовани годишњи финансијски извештај саставља, доставља и објављује правно лице које је у економској целини матично правно лице.

Матично правно лице има контролу над зависним правним лицем када над њим има:

1) моћ;

2) изложено је, или има права на варијабилне приносе по основу свог учешћа у том зависном правном лицу;

3) има способност да користећи своју моћ утиче на те приносе, како би на тај начин утицало на износ приноса који му припада.

Моћ матичног правног лица у односу на зависно правно лице постоји када оно:

1) има већину акција или гласачких права чланова у том зависном правном лицу;

2) има право да именује или разреши већину чланова административног, управљачког или надзорног органа зависног правног лица, а истовремено је акционар или члан тог правног лица;

3) има право да врши преовлађујући утицај на зависно правно лице чији је акционар или члан, у складу са уговором склопљеним са тим правним лицем или у складу са одредбама оснивачког акта или статута тог правног лица; или

4) као акционар или члан правног лица у складу са споразумом са другим акционарима или члановима тог правног лица (зависног правног лица), самостално контролише већину акционара или гласачких права чланова у зависном правном лицу.

За потребе става 3. тач. 1) и 4) овог члана укупан број акционара или гласачких права чланова у зависном правном лицу умањује се за гласачка права везана за акције које држи само зависно правно лице, зависно правно лице тог зависног правног лица или лице које делује у своје име али за рачун тих правних лица.

За утврђивање гласачких права и права именованја и опозива већине чланова органа управљања у било ком зависном правном лицу које поседује матично правно лице узимају се у обзир наведена права која директно поседује то матично правно лице, али и права која индиректно преко својих других правних лица или других повезаних лица поседује матично правно лице. Наведена права се умањују за права:

1) у вези са акцијама, односно уделима који се држе у корист лица које није ни матично, ни зависно правно лице тог матичног правног лица; или

2) у вези са акцијама, односно уделима:

(1) које служе као јемство, под условом да се та права користе у складу са примљеним упутствима у вези са тим јемством; или

(2) које су у вези са одобравањем кредита као дела уобичајених пословних активности, под условом да се гласачка права извршавају у интересу лица које пружа јемство.

На укључивање зависног правног лица у консолидовани годишњи финансијски извештај нема утицаја чињеница где се налази седиште тог зависног правног лица (у земљи или у иностранству).

Консолидовани годишњи финансијски извештај саставља се под истим датумом као и редовни годишњи финансијски извештај матичног правног лица.

Консолидовани годишњи финансијски извештај обухвата:

- 1) Консолидовани Биланс стања;
- 2) Консолидовани Биланс успеха;
- 3) Консолидовани Извештај о осталом резултату;
- 4) Консолидовани Извештај о променама на капиталу;
- 5) Консолидовани Извештај о токовима готовине;
- 6) Консолидоване Напомене уз финансијске извештаје.

Матично правно лице у консолидовани годишњи финансијски извештај укључује финансијске извештаје својих зависних правних лица.

На признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у консолидованом годишњем финансијском извештају сходно се примењују одредбе о финансијским извештајима из члана 26. овог закона.

Ако се састав групе правних лица обухваћених консолидовањем променио током пословне године, консолидовани годишњи финансијски извештај треба да садржи

информације које омогућавају поређење узастопних консолидованих годишњих финансијских извештаја групе.

Обавеза из става 11. овог члана испуњава се израдом усклађеног упоредног Биланса стања и усклађеног упоредног Биланса успеха и њиховим презентовањем у Консолидованим Напоменама уз финансијске извештаје.

Изузеци од консолидовања

Члан 34.

Од обавезе састављања, достављања и објављивања консолидованог годишњег финансијског извештаја изузимају се мале групе, осим ако је најмање један члан групе друштво од јавног интереса.

Од обавезе састављања, достављања и објављивања консолидованог годишњег финансијског извештаја изузима се и матично правно лице које је истовремено зависно правно лице свом матичном правном лицу (у даљем тексту: поседовано матично правно лице), укључујући и друштво од јавног интереса, осим ако је у питању друштво чије су хартије од вредности укључење у трговање у смислу прописа којим се регулише тржиште капитала или било које државе чланице.

Да би поседовано матично правно лице било изузето од обавезе састављања, достављања и објављивања консолидованог годишњег финансијског извештаја потребно је да његово матично правно лице примењује овај закон или право државе чланице и да:

1) матично правно лице поседованог матичног правног лица држи све уделе или акције у поседованом матичном правном лицу. Удели или акције у поседованом матичном правном лицу које држе само поседовано матично правно лице, чланови његових органа управљања у складу са законом или обавезом у оснивачком акту или статуту тог правног лица, у ту сврху се не узимају у обзир; или

2) матично правно лице изузетог поседованог матичног правног лица држи 90 процената или више удела или акција у изузетом поседованом матичном правном лицу, а остали акционари или чланови изузетог поседованог матичног правног лица су се у писаној форми сагласили да то поседовано матично правно лице не саставља консолидовани годишњи финансијски извештај.

Изузеци из става 3. овог члана се могу применити када су испуњени следећи услови:

1) годишњи финансијски извештаји изузетог поседованог матичног правног лица и финансијски извештаји свих његових зависних правних лица која би оно иначе укључило у свој консолидовани годишњи финансијски извештај консолидују се у финансијском извештају веће групе правних лица на чије се матично правно лице примењује овај закон;

2) годишњи финансијски извештаји изузетог поседованог матичног правног лица и финансијски извештаји свих његових зависних правних лица која би оно иначе укључило у свој консолидовани годишњи финансијски извештај консолидују се у финансијском извештају веће групе правних лица на чије се матично правно лице примењује право државе чланице;

3) консолидовани годишњи финансијски извештај из тач. 1) или 2) овог става и консолидовани годишњи извештај о пословању веће групе правних лица саставља матично правно лице те групе, у складу са овим законом;

4) консолидовани годишњи финансијски извештај из тач. 1) или 2) овог става и консолидовани годишњи извештај о пословању веће групе правних лица саставља матично правно лице те групе, уз изузетак захтева утврђених чланом 47, или у складу са МСФИ;

5) изузето поседовано матично правно лице објављује следећа документа на начин прописан за достављање документације уз финансијске извештаје у складу са чланом 61. овог закона:

- (1) консолидовани годишњи финансијски извештај и консолидовани годишњи извештај о пословању из тачке 3) овог става; или
 - (2) консолидовани годишњи финансијски извештај и консолидовани годишњи извештај о пословању из тачке 4) овог става; и
 - (3) ревизорски извештај;
- б) изузето поседовано матично правно лице у Напоменама уз финансијске извештаје у оквиру свог редовног годишњег финансијског извештаја обелоданило је:
- 1) назив и седиште матичног правног лица које саставља консолидовани годишњи финансијски извештај из тачке 3), односно тачке 4) овог става и
 - (2) изузеће од обавезе састављања консолидованог годишњег финансијског извештаја и консолидованог годишњег извештаја о пословању, са образложењем разлога за то изузеће.

У случају када изузето поседовано матично правно лице објављује консолидовани годишњи финансијски извештај и консолидовани годишњи извештај о пословању из става 4. тачка 4) овог члана, дужно је да наведене извештаје објави преведене на српски језик.

Матично правно лице није дужно да у консолидовани годишњи финансијски извештај укључи зависно правно лице, укључујући и друштво од јавног интереса, уколико је испуњен најмање један од следећих услова:

- 1) у случају када информације потребне за састављање консолидованог годишњег финансијског извештаја у складу са овим законом нису доступне без претераних трошкова или претераног кашњења;
- 2) акције, односно удели, тог зависног правног лица држе се искључиво са циљем њихове накнадне продаје - матично правно лице може да докаже да активно ради на продаји тих акција, односно удела; или
- 3) постоје значајна дугорочна ограничења која битно ометају:
 - (1) матично правно лице у остварењу својих права над имовином или управљањем тим зависним правним лицем; или
 - (2) спровођење јединственог управљања тим зависним правним лицем.

Од обавезе састављања, достављања и објављивања консолидованог годишњег финансијског извештаја изузима се матично правно лице, укључујући и друштво од јавног интереса, ако:

- 1) оно има само зависна правна лица која су, било појединачно или у консолидованом збиру, са становишта израде консолидованог годишњег финансијског извештаја материјално безначајна; или
- 2) се сва његова зависна правна лица могу изузети од консолидовања на основу става б. овог члана.

Ревизија финансијских извештаја и провера извештаја о одрживости

Члан 35.

Ревизија редовних годишњих и консолидованих годишњих финансијских извештаја обавља се у складу са прописима којима се уређује ревизија.

Друштво за ревизију такође:

- 1) даје мишљење о томе:
 - (1) да ли је годишњи извештај о пословању усклађен са редовним годишњим финансијским извештајем за исту пословну годину; и
 - (2) да ли је годишњи извештај о пословању састављен у складу са важећим законским одредбама, осим захтева у вези са питањима о одрживости у смислу овог закона;

2) саставља изјаву, у смислу да ли је на основу познавања и разумевања правног лица и његовог окружења стеченог током ревизије, утврдило материјално значајне погрешне наводе у годишњем извештају о пословању и истиче природу тих навода.

Друштво за ревизију, када је то применљиво изражава мишљење:

1) засновано на ангажману са ограниченим уверавањем у погледу усклађености извештавања о одрживости у смислу овог закона са стандардима о одрживости;

2) о поступку који је правно лице спровело како би утврдило информације у складу са стандардима извештавања о одрживости у смислу овог закона;

3) у погледу усклађености са захтевима за извештавање прописаним чланом 8. Уредбе ЕУ 2020/852.

Одредбе става 2. овог члана сходно се примењују на консолидоване годишње финансијске извештаје и на консолидоване годишње извештаје о пословању.

Правна лица из члана 43. став 1. овог закона, на чије извештавање се односи примена става 3. овог члана, не могу да траже од правних лица у свом ланцу вредности која, на датум биланса, не прелазе просечан број од 1.000 запослених током пословне године, информације које премашују информације утврђене стандардима за добровољну употребу из члана 50, осим додатних информација о одрживости које су заједнички дељене између правних лица у релевантном сектору.

Изузетно од става 3. овог члана мишљење може изразити и друштво за ревизију које у тој пословној години не обавља законску ревизију редовних годишњих, односно консолидованих финансијских извештаја код обвезника извештавања о одрживости.

Мишљење из става 3. овог члана саставни је део извештаја о провери извештаја о одрживости у смислу закона којим се уређује ревизија.

Одредбе става 3. овог члана сходно се примењују на консолидовани извештај о одрживости.

Годишњи извештај о пословању

Члан 36.

Правно лице је дужно да састави годишњи извештај о пословању, који укључује објективан преглед развоја и резултата његовог пословања и положаја, заједно са описом основних ризика и неизвесности којима је изложено.

Годишњи извештај о пословању треба да пружи свеобухватну анализу развоја и резултата пословања правног лица и његовог положаја, у складу с обимом и сложености пословања.

Анализа развоја и резултата пословања правног лица и његовог положаја из става 2. овог члана треба да укључи финансијске и, према потреби, кључне нефинансијске показатеље успешности који су битни за одређену делатност, укључујући информације које се односе на питања животне средине и кадровска питања. У оквиру анализе, годишњи извештај о пословању укључује упућивање на износе исказане у редовном годишњем финансијском извештају и додатна објашњења тих износа.

Годишњи извештај о пословању садржи:

- 1) кратак опис пословних активности и организационе структуре правног лица;
- 2) веродостојан приказ развоја, финансијског положаја и резултата пословања правног лица, укључујући финансијске и нефинансијске показатеље релевантне за одређену врсту пословне активности, као и информације о кадровским питањима;
- 3) информације о улагањима у циљу заштите животне средине;
- 4) све значајне догађаје по завршетку пословне године;
- 5) планирани будући развој;

- 6) активности истраживања и развоја;
- 7) информације о откупу сопствених акција, односно удела;
- 8) постојање огранака;
- 9) које финансијске инструменте користи ако је то значајно за процену финансијског положаја и успешности пословања;
- 10) циљеве и политике везане за управљање финансијским ризицима, заједно са политиком заштите сваке значајније врсте планиране трансакције за коју се користи заштита;
- 11) изложеност ценовном ризику, кредитном ризику, ризику ликвидности и ризику новчаног тока, стратегију за управљање овим ризицима и оцену њихове ефикасности.

Правна лица која на датум биланса имају укупан приход већи од 450.000.000 ЕУР и у просеку имају више од 1.000 запослених током пословне године извештавају о информацијама о кључним материјалним ресурсима и дају објашњење како пословни модел правног лица зависи од таквих ресурса и како су такви ресурси извор стварања вредности за правно лице.

Изузетно од става 1. овог члана, микро и мала правна лица, осим ако су у питању друштва од јавног интереса, као и инвестициони фондови без својства правног лица, нису дужни да састављају годишњи извештај о пословању, с тим што су информације о откупу сопствених акција, односно удела дужни да наведу у Напоменама уз финансијске извештаје.

Извештај о корпоративном управљању

Члан 37.

Извештај о корпоративном управљању је саставни део годишњег извештаја о пословању издаваоца чије су хартије од вредности укључене у трговање на регулисаном тржишту у складу са законом којим се уређује тржиште капитала.

Извештај о корпоративном управљању садржи најмање следеће информације:

- 1) упућивање на:
 - (1) правила корпоративног управљања којима правно лице подлеже;
 - (2) правила о корпоративном управљању која је правно лице добровољно одлучило да примењује;
 - (3) све релевантне информације о пракси корпоративног управљања која превазилази захтеве националног права;
- 2) опис основних елемената система интерних контрола и смањења ризика правног лица у вези са поступком финансијског извештавања;
- 3) информације о понудама за преузимање када је привредно друштво обвезник примене прописа којима се уређује преузимање привредних друштава:
 - (1) директном или индиректном учествовању у стеченом капиталу (укључујући индиректно учешће у том капиталу путем пирамидалних структура и узајамних учешћа);
 - (2) имаоцима било којих хартија од вредности са посебним контролним правима и описом тих права;
 - (3) свим ограничењима гласачких права, као што су ограничења гласачких права имаоца одређеног процента или броја гласова, рокови за извршење гласачких права и разлози због којих су, уз сарадњу правних лица, финансијска права која произлазе из хартија од вредности одвојена од држања тих хартија;
 - (4) правилима која су меродавна за именовање и опозив чланова управе правног лица и измену статута или оснивачког акта;
 - (5) овлашћења чланова управе правног лица, а посебно овлашћења у области издавања или откупа хартија од вредности;
- 4) састав и рад органа управљања и њихових одбора;

5) опис политике разноликости која се примењује у вези са органима управљања и надзора правног лица у погледу пола и других аспеката као што су: старосна доб, инвалидитет или образовање и струка, циљеви те политике разноликости, начин на који је спроведена и резултати у извештајном периоду. Ако се таква политика не спроводи, извештај мора да садржи образложење неспровођења.

Правна лица на која се примењује члан 41. овог закона сматраће се да су испунила обавезу прописану ставом 2. тачка 5) овог члана уколико укључе информације захтеване том тачком као део свог извештаја о одрживости и ако се упућивање на то укључи у изјаву о корпоративном управљању.

Друштво за ревизију изражава мишљење у складу са чланом 35. овог закона у вези са информацијама приказаним у складу са ставом 2. тач. 2) и 3) овог члана и проверава да ли су достављене информације из става 2. тач. 1), 4) и 5) овог члана.

Код упућивања на правила о корпоративном управљању из става 2. тачка 1) подтач. (1) или (2) овог члана, правно лице наводи место где су та правила јавно доступна. Код упућивања на информације из става 2. тачка 1) подтачке (3) овог члана, правно лице треба да обезбеди да пракса корпоративног управљања буде јавно доступна.

Консолидовани годишњи извештај о пословању

Члан 38.

Обавезу састављања консолидованог годишњег извештаја о пословању има матично правно лице које сагласно члану 33. овог закона има обавезу да састави консолидовани годишњи финансијски извештај.

Консолидовани годишњи извештај о пословању садржи информације захтеване чланом 36. и када је применљиво чл. 37, 40. и 46. овог закона.

Обвезник састављања консолидованог годишњег извештаја о пословању дужан је да прилагоди информације захтеване одредбама чл. 36. и 37. овог закона:

1) при извештавању о детаљима стечених сопствених акција у консолидованом годишњем извештају о пословању наводи број и номиналну вредност или, ако не постоји номинална вредност, књиговодствену вредност свих акција матичног правног лица које држе то матично правно лице, зависна правна лица тог матичног правног лица или лица која делују у своје име а за рачун тих правних лица;

2) у извештају о корпоративном управљању при извештавању о системима интерне контроле и управљању ризиком, наводи основна обележја система интерне контроле и управљања ризиком за правна лица која су укључена као целина у консолидоване годишње финансијске извештаје.

Спајање годишњег извештаја о пословању и консолидованог годишњег извештаја о пословању у један извештај

Члан 39.

Матична правна лица могу да одлуче да годишњи извештај о пословању и консолидовани годишњи извештај о пословању прикажу као један извештај који треба да садржи информације од значаја за економску целину.

У случају из става 1. овог члана, матично правно лице доставља Агенцији одлуку надлежног органа о спајању годишњег извештаја о пословању и консолидованог извештаја о пословању у један извештај.

Усвајање, одговорност и потписивање финансијских извештаја

Члан 40.

Финансијске извештаје усваја скупштина или други надлежни орган правног лица, односно предузетник.

Законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са законом, односно предузетник, као и одговорно лице из члана 15. овог закона, односно одговорно лице из члана 16. став 4. овог закона, делујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица односно предузетника додељени, колективно су одговорни за истинито и поштено приказивање:

- 1) редовног годишњег финансијског извештаја;
- 2) годишњег извештаја о пословању и извештаја о корпоративном управљању;
- 3) консолидованог годишњег финансијског извештаја;
- 4) консолидованог годишњег извештаја о пословању.

Финансијске извештаје из става 2. тач. 1. и 3. овог члана, потписује законски заступник правног лица, односно предузетник, као и одговорно лице за састављање финансијских извештаја из чл. 15. и 16. овог закона.

Извештаје из става 2. тач. 2. и 4. овог члана потписује законски заступник правног лица, односно предузетник.

Извештај о плаћањима ауторитетима власти

Члан 41.

Друштва од јавног интереса која послују у екстрактивној индустрији или сечи примарних шума обавезна су да саставе и објаве извештај о плаћањима ауторитетима власти на годишњој основи.

Правно лице из става 1. овог члана у годишњи извештај о пословању укључује извештај о плаћањима ауторитетима власти.

Изузетно, матично или зависно правно лице није дужно да саставља извештај из става 1. овог члана уколико су испуњени следећи услови:

- 1) матично правно лице је обвезник примене овог закона;
- 2) матично правно лице подлеже праву државе чланице;
- 3) плаћања ауторитетима власти које је извршило правно лице укључена су у консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти које је израдило то матично правно лице у складу са чланом 42. овог закона.

Плаћања која износе мање од 100.000 евра у динарској противвредности у пословној години, у смислу члана 6. став 7. овог закона, било да су извршена као једнократно плаћање или као низ повезаних плаћања, не морају се приказати у извештају из става 1. овог члана.

У извештају из става 1. овог члана за сваку пословну годину обелодањују се следеће информације:

- 1) укупан износ плаћања извршеног према свим ауторитетима власти;
- 2) укупан износ према врсти плаћања, дефинисаних у члану 2. тачка 35) овог закона извршеног према свим ауторитетима власти;
- 3) у случају када се та плаћања односе на одређени пројекат, укупан износ по врсти плаћања, дефинисаних у члану 2. тачка 35) овог закона, уплаћен за сваки такав пројекат и укупан износ плаћања за сваки такав пројекат.

Плаћања које је правно лице извршило за обавезе које су наметнуте на нивоу правног лица могу се обелоданити на том нивоу, а не на нивоу пројекта.

Ако су ауторитетима власти извршена плаћања у природи, о њима се извештава по вредности и према потреби по обиму, уз додатне напомене о начину за одређивање њихове вредности.

Објављивање плаћања из овог члана одражава суштину, а не облик предметног плаћања или делатности.

Плаћања и делатности не могу се делити, нити спајати, ради избегавања примене одредаба овог закона.

Чланови органа управљања правног лица, обавезни су да осигурају да се, према њиховом сазнању и способностима, извештај о плаћањима ауторитетима власти саставља и објављује у складу са овим законом.

Консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти

Члан 42.

Друштва од јавног интереса која су као матична правна лица обавезна да саставе консолидовани годишњи финансијски извештај и послују у екстрактивној индустрији или сечи примарних шума обавезна су да саставе консолидовани извештај о плаћању ауторитетима власти сходно захтевима из члана 41. овог закона.

Правно лице из става 1. овог члана у консолидовани годишњи извештај о пословању укључује консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти.

Матично правно лице у смислу овог закона делује у екстрактивној индустрији или сечи примарних шума ако оно или било које од његових зависних правних лица делује у екстрактивној индустрији или сечи примарних шума.

Консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти укључује само плаћања која су последица екстрактивних делатности и/или делатности које се односе на сечу примарних шума.

Обавеза састављања консолидованог извештаја из става 1. овог члана не примењује се на:

- 1) матично правно лице мале групе, осим ако је неко од повезаних правних лица друштво од јавног интереса;
- 2) матично правно лице средње групе, осим ако је неко од повезаних правних лица друштво од јавног интереса;
- 3) матично правно лице на које се примењује овај закон, а које је уједно и зависно правно лице, у случају када се на његово матично правно лице такође примењује овај закон; и
- 4) матично правно лице на које се примењује овај закон, а које је уједно и зависно правно лице, у случају када се на његово матично правно лице примењује право државе чланице.

Информације о пословању зависног правног лица, укључујући и друштво од јавног интереса, није потребно укључити у консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти у случају када је испуњен најмање један од следећих услова:

- 1) значајна дугорочна ограничења битно ометају матично правно лице у остварењу његових права над имовином или управљањем тим правним лицем;
- 2) изузетно ретки случајеви када информације потребне за припрему консолидованог извештаја о плаћањима ауторитетима власти у складу с овим законом нису доступне без претераних трошкова или претераног кашњења;
- 3) акције, односно удели, тог зависног правног лица држе се искључиво с циљем њихове накнадне продаје (матично правно лице може да докаже да активно ради на продаји тих акција, односно удела).

Изузеци из става 6. овог члана примењују се само ако се користе и за потребе консолидованих годишњих финансијских извештаја.

Чланови органа управљања правног лица, обавезни су да осигурају да се, према њиховом сазнању и способностима, консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти саставља и објављује у складу са овим законом.

IX. ИЗВЕШТАВАЊЕ О ОДРЖИВОСТИ

Извештај о одрживости

Члан 43.

Обвезници извештавања о одрживости су правна лица која прелазе критеријум просечног броја од 1.000 запослених током пословне године и прелазе укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године.

Правно лице из става 1. овог члана у годишњи извештај о пословању укључује информације неопходне за разумевање утицаја правног лица на питања одрживости, као и информације неопходне за разумевање како питања одрживости утичу на развој, перформансе и позицију правног лица.

Извештај о одрживости мора бити истакнут као посебан део у годишњем извештају о пословању.

Извештај о одрживости садржи следеће информације:

1) кратак опис пословног модела и стратегију правног лица, укључујући:

(1) отпорност пословног модела из стратегије правног лица у односу на ризике повезане са питањима о одрживости;

(2) пословне могућности за правно лице које су повезане са питањима о одрживости;

(3) планове правног лица, укључујући спровођење мера и са њима повезане финансијске и инвестиционе планове, којима се обезбеђује усклађеност његовог пословног модела и стратегије са прелазом на одрживу привреду и ограничењем глобалног отопљења на 1,5 °C у складу са Париским споразумом у оквиру Оквирне конвенције Уједињених нација о климатским променама („Париски споразум“) у циљу постизања климатске неутралности до 2050. године сагласно Уредби (ЕУ) 2021/1119 Европског парламента и Савета и где је релевантно, изложеност правног лица активностима повезаним са угљем, нафтом и плином;

(4) начин на који пословни модел и стратегија правног лица узима у обзир интересе његових акционара по питању одрживости;

(5) начин спровођења стратегије правног лица по питању одрживости;

2) опис циљева са роковима који су повезани са питањима одрживости које је правно лице утврдило, укључујући, према потреби, апсолутне циљеве смањења ефекта стаклене баште за 2030. годину и 2050. годину, опис напретка који је постигнут у постизању тих циљева, као и изјаву о томе да ли се циљеви правног лица у вези са заштитом животне средине заснивају на непобитним научним доказима;

3) опис улоге извршних, управљачких и надзорних тела по питању одрживости, као и њихово стручно знање и вештине у односу на испуњавање те улоге или приступа која та тела имају вези са тим стручним знањима и вештинама;

4) опис политика правног лица повезаних са питањима одрживости;

5) информације о постојању програма подстицаја повезаних са питањима одрживости који су понуђени члановима извршних, управљачких и надзорних тела;

6) опис:

(1) поступка дубинске анализе који је правно лице спровело по питању одрживости и, ако је то применљиво који је у складу са захтевима Европске уније да правна лица спроводе поступак дубинске анализе;

(2) значајних стварних или потенцијалних штетних активности повезаних са сопственим пословањем и његовим ланцем вредности, укључујући његове производе и услуге, пословне односе и ланац набавке, мере предузете за утврђивање и праћење тих активности, као и других штетних

активности које правно лице мора утврдити на основу других захтева Европске уније у складу са којима правна лица спроводе поступак дубинске анализе;

(3) свих мера које је правно лице предузело ради спречавања, ублажавања, уклањања или завршетка стварних или потенцијално штетних активности, као и резултате таквих мера;

7) опис главних ризика за правно лице по питањима одрживости, укључујући опис главних зависности правног лица од тих питања и начин на који правно лице управља тим ризицима;

8) показатеље релевантне за информације из тач. 1) до 7) овог става.

Правна лица извештавају о процесу који је спроведен како би се идентификовале информације из става 4. овог члана које су укључене у извештај о пословању у смислу става 3. овог члана.

Информације из става 4. тачка 1) овог члана садрже информације које се односе на краткорочне, средњорочне и дугорочне периоде, у зависности од случаја.

Информације из ст. 2, 4, 5. и 6. овог члана, када је применљиво, треба да садрже информације о пословању правног лица и о његовом ланцу вредности, укључујући његове производе и услуге, пословне односе и ланац снабдевања.

Правна лица не могу да траже од правних лица у свом ланцу вредности која, на датум биланса, не прелазе просечан број од 1.000 запослених током пословне године и не прелазе укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године, информације које премашују информације утврђене стандардима за добровољну употребу, осим додатних информација о одрживости које су заједнички дељене између правних лица у релевантном сектору.

Правна лица која извештавају потребне информације о ланцу вредности а која не траже од правних лица у свом ланцу вредности која, на датум биланса стања, не прелазе просечан број од 1.000 запослених током пословне године и не прелазе укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године информације у смислу става 8. овог члана, сматраће се да су испунила обавезу извештавања о информацијама о ланцу вредности утврђену у том ставу.

За потребе ст. 11-14. овог члана примењују се следеће дефиниције:

1) „правно лице које извештава“ је правно лице које је дужно да извештава у складу са ставом 1. овог члана;

2) „заштићено правно лице“ је предузеће које:

(1) на датум биланса не прелази просечан број од 1.000 запослених током претходне пословне године; и

(2) налази се у ланцу вредности правног лица које извештава;

3) „добровољни стандарди“ означавају добровољне стандарде из члана 50. овог закона.

Правна лица која извештавају могу се ослонити на интерну процену правних лица у свом ланцу вредности како би утврдила да ли су она заштићена правна лица. Од правних лица која извештавају не захтева се предузимање корака ради провере информација садржаних у интерној процени. Међутим, она се не смеју ослонити на интерну процену ако знају или се разумно може очекивати да знају да је изјава о интерној процени очигледно нетачна.

Заштићена правна лица имају право да одбију достављање информација које превазилазе информације наведене у добровољним стандардима као одговор на захтев поднет ради извештавања о одрживости у складу са овим законом. Поред тога:

1) приликом успостављања уговорних и других аранжмана ради испуњавања захтева за извештавање о одрживости у складу са овим законом, правна лица која извештавају не смеју захтевати од заштићених правних лица да доставе информације које превазилазе информације наведене у добровољним стандардима;

2) све уговорне одредбе супротне тачки 1) нису обавезујуће, али то не утиче на обавезујућу природу преосталих одредаба уговора;

3) ако правно лице које извештава захтева информације, директно или индиректно, од заштићених правних лица ради извештавања о одрживости у складу са овим законом, а неке од тих информација или све те информације превазилазе информације наведене у добровољним стандардима, правно лице које извештава обезбеђује да заштићена правна лица буду обавештена о следећем:

(1) које информације превазилазе информације наведене у добровољним стандардима;

и

(2) о законском праву заштићених правних лица да одбију достављање тих информација.“

4) сматра се да су правна лица која извештавају испунила обавезу извештавања о информацијама о ланцу вредности утврђену овим чланом ако извештавају о потребним информацијама о ланцу вредности, али не извештавају о информацијама из заштићених правних лица које прелазе информације наведене у добровољним стандардима.

У ставу 16. овог члана:

1) не утиче се на захтеве за информацијама у сврхе које нису извештавање о информацијама о одрживости у смислу овог закона, укључујући захтеве у ради усклађивања са захтевима Уније да правна лица спроводе поступак дубинске анализе (дужне пажње); или

2) правним лицима у ланцу вредности не намеће се било каква обавеза достављања информација о одрживости, нити се таква обавеза подразумева.

Током прве три године након што је постало обвезник извештавања о одрживости у складу са ставом 1. овог члана, као и у случају да нису доступне све потребне информације о његовом ланцу вредности, правно лице које извештава у свом извештају о одрживости пружа информације о активностима које је спровело у прибављање потребних информација о свом ланцу вредности, разлоге због којих није било могуће прибавити све потребне информације, као и својим плановима за прибављање потребних информација у будућности. Након трогодишњег прелазног периода правно лице које извештава испуњава захтеве за извештавањем о информацијама о ланцу вредности коришћењем информација које је директно добило од правних лица у свом ланцу вредности или процена које се односе на те информације, у зависности од тога шта је примереније.

При објављивању информација из става 2. овог члана правно лице може да изостави следеће информације:

1) у изузетним случајевима, информације чије би објављивање озбиљно наштетило пословном положају правног лица, само ако су испуњени следећи услови:

(1) такво изостављање не спречава реално и уравнотежено разумевање развоја, пословних резултата и положаја правног лица или његових главних ризика или главних учинака;

(2) правно лице је утврдило да није могуће објавити информације на начин који би му омогућио да испуни циљеве захтева за објављивање, а да се при том озбиљно не наштети његовом пословном положају, укључујући и агрегирани негативни утицај објављивања тих информација;

(3) правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак утврђен у овом ставу;

(4) правно лице на сваки датум биланса поново процењује могу ли се информације и даље изоставити;

2) информације које се односе на интелектуални капитал, интелектуалну својину, знање и искуство, технолошке информације или резултате иновација, које би се сматрале пословном тајном, ако су испуњени следећи услови:

(1) правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак у овом ставу; и

(2) правно лице на сваки датум биланса поново процењује могу ли се информације и даље изоставити.

3) класификоване податке на начин како су дефинисани у члану 2. тачка 7) Уредбе

(ЕУ) 2023/2418 Европског парламента и Савета ЕУ, ако су испуњени следећи услови:

(1) правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак утврђен у овом ставу;

и

(2) правно лице на сваки датум биланса поново процењује да ли се информације и даље могу изоставити;

4) друге информације које треба заштити од неовлашћеног приступа или објављивања због обавеза утврђених у другим правним актима ЕУ или прописима Републике Србије како би се заштитила приватност или безбедност физичког лица, односно безбедност правног лица, ако су испуњени следећи услови:

(1) правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак утврђен у овом ставу;

и

(2) правно лице на сваки датум биланса поново процењује ли се информације и даље могу изоставити.

Орган управљања правног лица треба да обавести представнике запослених на одговарајућем нивоу и да са њима разговара о релевантним информацијама, као и о начинима прибављања и верификације информација о одрживости. Мишљење представника запослених, када је то применљиво, треба да се саопшти релевантним извршним, управљачким или надзорним телима.

Уколико је правно лице из става 1. овог члана испунило захтеве из ст. 2. до 14. овог члана, сматра се да је испунило захтев из члана 36. став 3. овог закона.

Изузећа од обавезе састављања извештаја о одрживости

Члан 44.

Зависно правно лице може бити изузето од обавезе састављања извештаја о одрживости ако су то зависно правно лице и његова зависна правна лица укључени у консолидовани извештај о пословању матичног правног лица који је састављен у складу са чл. 38. и 46. овог закона и ако су испуњени услови из става 3. овог члана.

Зависно правно лице матичног правног лица из треће земље може бити изузето од обавезе састављања извештаја о одрживости ако су то зависно правно лице и његова зависна правна лица укључена у консолидовани извештај о одрживости тог матичног правног лица из треће земље и ако је тај консолидовани извештај о одрживости састављен у складу стандардима о одрживости из члана 50. овог закона или на начин који је еквивалентан тим стандардима извештавања о одрживости, како је утврђено Одлуком о еквивалентности стандарда о одрживости коју доноси Европска комисија, и ако су испуњени услови из става 3. овог члана.

Изузеће од обавезе састављања извештаја о одрживости примењује се уколико су испуњени следећи услови:

1) годишњи извештај о пословању зависног правног лица садржи следеће информације:

(1) назив и адресу матичног правног лица које извештава о одрживости на нивоу групе у складу са чл. 38. и 46. овог закона или на начин еквивалентан стандардима извештавања о одрживости у складу са чланом 50. овог закона, односно Одлуком о еквивалентности стандарда о одрживости коју доноси Европска комисија;

(2) интернет адресе које упућују на консолидовани извештај о пословању матичног правног лица из става 1. овог члана или на консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из става 2. овог члана, односно на извештај о провери извештаја о одрживости у смислу закона којим се уређује ревизија;

(3) информацију да је зависно правно лице изузето од обавезе састављања извештаја о одрживости;

2) ако је консолидовани извештај о одрживости и извештај о провери консолидованог извештаја о одрживости матичног правног лица регистрованог у трећој земљи, сачинило физичко или правно лице које је овлашћено да обавља проверу извештаја о одрживости у складу са прописима које примењује матично правно лице ти извештаји се објављују у складу одредбама овог закона и другим прописима које примењује зависно правно лице;

3) ако матично правно лице регистровано у трећој земљи, информације предвиђене чланом 8. Уредбе (ЕУ) 2020/852, које обухватају делатности које обавља зависно правно лице и његова зависна правна лица које је изузето од обавезе саставања извештаја о одрживости, укључују се у извештај о пословању зависног правног лица или у консолидовани извештај матичног правног лица из става 2. овог члана.

Зависно правно лице дужно је да у складу са чланом 61. овог закона, објави у изворном облику консолидовани извештај о пословању матичног правног лица из става 1. овог члана или консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из става 2. овог члана или на овереном преводу на српски језик, а ако превод није оверен мора да садржи изјаву о томе.

Изузетно од става 3. тачка 1. подтачка 2) овог члана, зависно правно лице може бити изузето од обавезе састављања извештаја о одрживости ако у свој извештај о пословању уместо интернет адресе укључи изјаву матичног правног лица којом се оно обавезује да ће зависно правно лице бити укључено у консолидовани извештај о пословању матичног правног лица из става 1. овог члана или консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из става 2. овог члана.

Ради спровођења одредаба ст. 1. и 2. овог члана и када се примењује члан 10. Уредбе (ЕУ) бр. 575/2013, кредитна институција која је уређена чланом 4. став 1. тачка 1) Уредбе (ЕУ) бр. 575/2013, која је стално повезана са централним телом које је надзире, под условима утврђеним у члану 10. Уредбе (ЕУ) бр. 575/2013, сматра се повезаним правним лицем тог централног тела.

Ради спровођења одредаба ст. 1. и 2. овог члана друштво за осигурање које је део групе на основу финансијских односа и које подлеже надзору групе у складу са законом којим се уређује осигурање, сматра се повезаним правним лицем матичног правног лица те групе.

Одредбе овог члана не примењују се на велика правна лица из члана 6. овог закона чије су хартије од вредности укључене на уређено тржиште било које државе чланице у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, као и на отворене инвестиционе фондове (UCITS) и алтернативне инвестиционе фондове.

Одредбе овог члана примењују се на друштва од јавног интереса у смислу закона којим се уређује ревизија.

Извештавање о еколошки одрживим активностима за одређене категорије правних лица

Члан 45.

Одредбе овог члана примењују се на правна лица из члана 43. став 1. овог закона која, на датум биланса стања, не прелазе укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године.

Правно лице из става 1. овог члана, које сматра да су његове активности повезане са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности из чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852, или са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве тог акта, треба да укључи у свој извештај о пословању информације о томе како и у којој мери су његове активности повезане са тим економским активностима.

Посебно, нефинансијско правно лице које сматра да су његове активности повезане са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности из чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852, треба да објави следеће индикаторе:

1) удео прихода од производа или услуга повезаних са економским активностима које

испуњавају услове за еколошки одрживе активности према чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852;

2) удео капиталних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима који испуњавају услове за еколошки одрживе активности према чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Нефинансијско правно лице које објављује индикаторе из става 3. овог члана може да објави и удео оперативних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима који испуњавају услове за еколошки одрживе активности из чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Посебно, нефинансијско правно лице које сматра да су његове активности повезане са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве из члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852, треба да објави следеће индикаторе:

1) удео прихода од производа или услуга повезаних са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве из члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852;

2) удео капиталних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве чл. 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Нефинансијско правно лице које објављује индикаторе из става 5. овог члана може да објави удео својих оперативних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима који испуњавају само одређене захтеве из члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Консолидовани извештај о одрживости

Члан 46.

Обвезници консолидованог извештавања о одрживости су матична правна лица великих група из члана 7. став 3. овог закона која на датум биланса прелазе критеријум просечног броја од 1.000 запослених током пословне године и прелазе укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године.

Матично правно лице из става 1. овог члана у консолидовани извештај о пословању укључује информације неопходне за разумевање утицаја групе на питања одрживости, као и информације неопходне за разумевање како питања одрживости утичу на развој, перформансе и позицију групе.

Консолидовани извештај о одрживости мора бити истакнут као посебан део у консолидованом извештају о пословању.

Консолидовани извештај о одрживости садржи следеће информације:

1) кратак опис пословног модела и стратегију групе, укључујући:

(1) отпорност пословног модела и стратегије групе у односу на ризике повезане са питањима о одрживости;

(2) пословне могућности групе које су повезане са питањима о одрживости;

(3) планове групе, укључујући спровођење мера и са њима повезане финансијске и инвестиционе планове, којима се обезбеђује усклађеност пословног модела групе и стратегије са прелазом на одрживу привреду и ограничењем глобалног отопљења на 1,5 °C у складу са Париским споразумом у оквиру Оквирне конвенције Уједињених нација о климатским променама („Париски споразум“) у циљу постизања климатске неутралности до 2050. сагласно Уредби (ЕУ) 2021/1119 Европског парламента и Савета и, према потреби, изложеност групе активностима повезаним са угљем, нафтом и природним гасом;

(4) начин на који пословни модел и стратегија групе узима у обзир интересе акционара групе и утицај групе на питање одрживости;

(5) начин спровођења стратегије групе по питању одрживости;

2) опис циљева са роковима који су повезани са питањима одрживости које је група

утврдила, укључујући, према потреби, апсолутне циљеве смањења ефекта стаклене баште за 2030. годину и 2050. годину, опис напретка који је постигнут у постизању тих циљева, као и изјаву о томе да ли се циљеви групе у вези са заштитом животне средине заснивају на непобитним научним доказима;

3) опис улоге извршних, управљачких и надзорних тела по питању одрживости, као и њихово стручно знање и вештине у односу на испуњавање те улоге или приступа која та тела имају вези са тим стручним знањима и вештинама;

4) опис политика групе повезаних са питањима одрживости;

5) информације о постојању програма подстицаја повезаних са питањима одрживости који су понуђени члановима извршних, управљачких и надзорних тела;

6) опис:

(1) поступка дубинске анализе који је група спровела по питању одрживости и, ако је то применљиво, да групе спроводе поступак дубинске анализе који је у складу са захтевима Европске уније;

(2) значајних стварних или потенцијалних штетних активности повезаних са пословањем групе и њеним ланцем вредности, укључујући производе и услуге, пословне односе и ланац набавке, мере предузете за утврђивање и праћење тих активности, као и других штетних активности које матично правно лице мора да утврди на основу других захтева Европске уније који се односе на спровођење дубинске анализе;

(3) свих мера које је матично правно лице предузело ради спречавања, ублажавања, уклањања или завршетка стварних или потенцијално штетних активности, као и резултате таквих мера;

7) опис главних ризика за групу по питањима одрживости, укључујући опис главних зависности групе од тих питања и начин на који група управља тим ризицима;

8) показатеље релевантне за информације из тач. 1) до 7) овог става.

Матична правна лица извештавају о процесу који је спроведен како би се идентификовале информације из става 4. овог члана које су укључене у консолидовани извештај о пословању у смислу става 3. овог члана.

Информације из става 4. тачка 1) овог члана садрже информације које се односе на краткорочне, средњорочне и дугорочне периоде, у зависности од случаја.

Када је применљиво, информације из ст. 2, 4, 5. и 6. овог члана садрже информације о пословању групе и о њеном ланцу вредности, укључујући производе и услуге, пословне односе и ланац снабдевања.

Правна лица не могу да траже од правних лица у свом ланцу вредности која, на датум биланса, не прелазе просечан број од 1.000 запослених током пословне године информације које премашују информације утврђене стандардима за добровољну употребу, осим додатних информација о одрживости које су заједнички дељене између правних лица у релевантном сектору.

Правна лица која извештавају потребне информације о ланцу вредности, а која не траже од правних лица у свом ланцу вредности која, на датум биланса стања, не прелазе просечан број од 1.000 запослених током пословне године информације у смислу става 8. овог члана сматраће се да су испунила обавезу извештавања о информацијама о ланцу вредности утврђену у том ставу.

За потребе ст. 11-14. овог члана примењују се следеће дефиниције:

1) „правно лице које извештава“ је правно лице које је дужно да извештава у складу са ставом 1. овог члана;

2) „заштићено правно лице“ је правно лице које:

(1) на датум биланса не прелази просечан број од 1.000 запослених током претходне пословне године; и

(2) налази се у ланцу вредности правног лица које извештава;

3) „добровољни стандарди“ означавају добровољне стандарде из члана 50. овог закона.

Правна лица која извештавају могу се ослонити на интерну процену правних лица у свом ланцу вредности како би утврдила да ли су она заштићена правна лица. Од правних лица која извештавају не захтева се предузимање корака ради провере информација садржаних у интерној процени. Међутим, она не смеју да се ослоне на интерну процену ако знају или се разумно може очекивати да знају да је изјава о интерној процени очигледно нетачна.

Заштићена правна лица имају право да одбију достављање информација које превазилазе информације наведене у добровољним стандардима као одговор на захтев поднет ради извештавања о одрживости у складу са овим законом. Поред тога:

1) приликом успостављања уговорних и других аранжмана ради испуњавања захтева за извештавање о одрживости у складу са овим законом, правна лица која извештавају не смеју да захтевају од заштићених правних лица да доставе информације које превазилазе информације наведене у добровољним стандардима;

2) све уговорне одредбе супротне тачки 1) нису обавезујуће, али то не утиче на обавезујућу природу преосталих одредаба уговора;

3) ако правно лице које извештава захтева информације, директно или индиректно, од заштићених правних лица ради извештавања о одрживости у складу са овим законом, а неке од тих информација или све те информације превазилазе информације наведене у добровољним стандардима, то правно лице које извештава обезбеђује да заштићена правна лица буду обавештена о следећем:

(1) које информације превазилазе информације наведене у добровољним стандардима; и

(2) о законском праву заштићених правних лица да одбију достављање тих информација.

4) сматра се да су правна лица која извештавају испунила обавезу извештавања о информацијама о ланцу вредности утврђену овим чланом ако извештавају о потребним информацијама о ланцу вредности, али не извештавају о информацијама из заштићених правних лица које прелазе информације наведене у добровољним стандардима.

У ставу 16. овог члана:

1) не утиче се на захтеве за информацијама у сврхе које нису извештавање о информацијама о одрживости у смислу овог закона, укључујући захтеве у ради усклађивања са захтевима Европске Уније да правна лица спроводе поступак дубинске анализе (дужне пажње); или

2) правним лицима у ланцу вредности не намеће се било каква обавеза достављања информација о одрживости нити се таква обавеза подразумева.

Током прве три године након што је постало обвезник извештавања о одрживости у складу са ставом 1. овог члана, као и у случају да нису доступне све потребне информације о његовом ланцу вредности, правно лице које извештава у свом извештају о одрживости пружа информације о активностима које је спровело у прибављање потребних информација о свом ланцу вредности, разлоге због којих није било могуће прибавити све потребне информације, као и својим плановима за прибављање потребних информација у будућности. Након трогодишњег прелазног периода правно лице које извештава испуњава захтеве за извештавањем о информацијама о ланцу вредности коришћењем информација које је директно добило од правних лица у свом ланцу вредности или процена које се односе на те информације, у зависности од тога шта је примереније.

При објављивању информација из става 2. овог члана матично правно лице може да изостави следеће информације:

1) у изузетним случајевима, информације чије би објављивање озбиљно наштетило пословном положају групе, само ако су испуњени следећи услови:

(1) такво изостављање не спречава реално и уравнотежено разумевање развоја, пословних резултата и положаја групе или његових главних ризика или главних учинака;

(2) матично правно лице је утврдило да није могуће објавити информације на начин који би му се омогућило да испуни циљеве захтева за објављивање, а да се при том озбиљно не наштети његовом пословном положају, укључујући и агрегирани негативни утицај објављивања тих информација;

(3) матично правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак утврђено у овом ставу;

(4) матично правно лице на сваки датум биланса поново процењује могу ли се информације и даље изоставити;

2) информације које се односе на интелектуални капитал, интелектуалну својину, знање и искуство, технолошке информације или резултате иновација, које би се сматрале пословном тајном, ако су испуњени следећи услови:

(1) матично правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак у овом ставу;

и

(2) матично правно лице на сваки датум биланса поново процењује могу ли се информације и даље изоставити.

3) класификоване податке на начин како су дефинисани у члану 2. тачка 7) Уредбе (ЕУ) 2023/2418 Европског парламента и Савета, ако су испуњени следећи услови:

(1) матично правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак утврђено у овом ставу; и

(2) матично правно лице на сваки датум биланса поново процењује да ли се информације и даље могу изоставити;

4) друге информације које треба заштити од неовлашћеног приступа или објављивања због обавеза утврђених у другим правним актима ЕУ или прописима Републике Србије како би се заштитила приватност или безбедност физичког лица, односно безбедност правног лица, ако су испуњени следећи услови:

(1) матично правно лице објављује чињеницу да је применило изузетак утврђен у овом ставу; и

(2) матично правно лице на сваки датум биланса поново процењује да ли се информације и даље могу изоставити.

Матично правно лице из става 1. овог члана може, у изузетним случајевима, да изостави информације које се односе на предстојеће догађаје или питања која се у току преговарања изоставе, када би према оправданој процени чланова извршних, управљачких и надзорних тела, који делују у оквиру својих надлежности у складу са законом и који сnose колективну одговорност за ту процену, објављивање таквих информација могло нанети озбиљу штету пословној позицији групе, под условом да такво изостављање не спречава фер и објективно разумевање развоја, пословних резултата и положаја групе, као и утицаја њених пословних активности.

Уколико матично правно лице идентификује значајне разлике између ризика или утицаја за групу и ризика или утицаја за једно или више његових зависних правних лица, дужно је да обезбеди адекватно образложење, према потреби, ризика и утицаја за једно или више зависних правних лица на која се односи. Матично правно лице дужно је да наведе која зависна правна лица укључена у консолидацију су изузета од састављања годишњег или консолидованог извештавања о одрживости у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана, ако се састав групе променио током пословне године услед преузимања или спајања правних лица, матично правно лице може да одлучи да у консолидовани извештај о пословању који се односи на ту пословну годину не укључи информације из става 1. овог члана које се односе на правна лица која су предмет стицања или спајања.

Изузетно од става 1. овог члана, матично правно лице може да одлучи да у консолидовани извештај о пословању не укључи информације из става 1. овог члана о било ком зависном правном лицу које је напустило групу током пословне године.

Матично правно лице које користи могућности из ст. 20. и 21. овог члана наводи сваки значајан догађај који је утицао на зависно правно лице током пословне године и који утиче на ефекте групе у погледу питања одрживости, односно на ризике или прилике групе повезане са питањима одрживости.

Изузетно од става 1. овог члана, матична правна лица која су финансијска холдинг друштва са зависним правним лицима која имају међусобно независне пословне моделе и пословање могу да одлуче да у свој консолидовани извештај о пословању не укључе информације из става 1. овог члана.

Матично правно лице из става 1. овог члана саставља консолидовани извештај о одрживости у складу са стандардима извештавања одрживости из члана 50. овог закона.

Орган управљања матичног правног лица треба да обавести представнике запослених на одговарајућем нивоу и да са њима разговара о релевантним информацијама, као и о начинима прибављања и верификације информација о одрживости. Мишљење представника запослених, када је то применљиво, треба да се саопшти релевантним извршним, управљачким или надзорним телима.

Уколико је матично правно лице из става 1. овог члана испунило захтеве из ст. 2. до 16. овог члана, сматра се да је испунило захтев из члана 36. став 3. овог закона.

Изузећа од обавезе састављања консолидованог извештаја о одрживости

Члан 47.

Матично правно лице које је зависно правно лице матичног правног лица може бити изузето од обавезе састављања консолидованог извештаја о одрживости (у даљем тексту: изузето матично правно лице) ако су то изузето матично правно лице и његова зависна правна лица укључени у консолидовани извештај о пословању матичног правног лица који је састављен у складу са чл. 38. и 46. овог закона и ако су испуњени услови из става 3. овог члана.

Изузето матично правно лице из треће земље може бити изузето од обавезе састављања консолидованог извештаја о одрживости ако су то изузето матично правно лице и његова зависна правна лица укључена у консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из треће земље и ако је тај консолидовани извештај о одрживости састављен у складу стандардима о одрживости из члана 50. овог закона или на начин који је еквивалентан тим стандардима извештавања о одрживости, како је утврђено Одлуком о еквивалентности стандарда о одрживости коју доноси Европска комисија, и ако су испуњени услови из става 3. овог члана.

Изузеће од обавезе састављања консолидованог извештаја о одрживости примењује се уколико су испуњени следећи услови:

1) консолидовани извештај о пословању изузетог матичног правног лица садржи следеће информације:

(1) назив и адресу матичног правног лица које извештава о одрживости на нивоу групе у складу са чл. 38. и 46. овог закона или на начин еквивалентан стандардима извештавања о одрживости у складу са чланом 50. закона, односно Одлуком о еквивалентности стандарда о одрживости коју доноси Европска комисија;

(2) интернет адресе на којима су објављени консолидовани извештај о пословању матичног правног лица из става 1. овог члана или консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из става 2. овог члана, односно извештај о провери консолидованог извештаја о одрживости у смислу закона којим се уређује ревизије;

(3) информацију да је изузето матично правно лице изузето од обавезе састављања консолидованог извештаја о одрживости;

2) ако је матично правно лице регистровано у трећој земљи, његов консолидовани извештај о одрживости и извештај о провери тог консолидованог извештаја о одрживости који је сачинило физичко или правно лице које је овлашћено да обавља проверу извештаја о одрживости у складу са прописима које примењује матично правно лице, објављују се у складу одредбама овог закона и другим прописима које примењује изузето матично правно лице;

3) ако је матично правно лице регистровано у трећој земљи, објављивање информација у складу са чланом 8. Уредбе (ЕУ) 2020/852, које укључују активности које спроводи зависно правно лице регистровано у Унији и изузето од извештавања о одрживости на основу става 2 овог члана, мора бити укључено у извештај о пословању изузетог матичног правног лица или у консолидовани извештај о одрживости који матично правно лице регистровано у трећој земљи саставља.

Изузето матично правно лице дужно је да у складу са чланом 61. овог закона, објави у изворном облику консолидовани извештај о пословању матичног правног лица из става 1. овог члана или консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из става 2. овог члана или на овереном преводу на српски језик, а ако превод није оверен мора да садржи изјаву о томе.

Изузетно од става 3. тачка 1) подтачка (2) овог члана, матично правно лице које је зависно може бити изузето од обавезе састављања консолидованог извештаја о одрживости ако у свој консолидовани извештај о пословању уместо интернет адресе укључи изјаву матичног правног лица којом се оно обавезује да ће матично правно лице које је зависно бити укључено у консолидовани извештај о пословању матичног правног лица из става 1. овог члана или консолидовани извештај о одрживости матичног правног лица из става 2. овог члана.

Ради спровођења одредаба ст. 1. и 2. овог члана и када се примењује члан 10. Уредбе (ЕУ) бр. 575/2013, кредитна институција која је уређена чланом 4. став 1. тачка 1) Уредбе (ЕУ) бр. 575/2013, која је стално повезана са централним телом које је надзире, под условима утврђеним у члану 10. Уредбе (ЕУ) бр. 575/2013, сматра се повезаним правним лицем тог централног тела.

Ради спровођења одредаба ст. 1. и 2. овог члана друштво за осигурање које је део групе на основу финансијских односа и које подлеже надзору групе у складу са законом којим се уређује осигурање, сматра се повезаним правним лицем матичног правног лица те групе.

Одредбе овог члана примењују се на друштва од јавног интереса у смислу закона којим се уређује ревизија.

Извештавање о еколошки одрживим активностима за одређене категорије матичних правних лица

Члан 48.

Одредбе овог члана примењују се на матична правна лица из члана 46. став 1. овог закона која, на датум биланса стања, не прелазе на консолидованом нивоу укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године.

Матично правно лице из става 1. овог члана, које сматра да су његове активности повезане са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности из чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852, или са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве тог акта, треба да укључи у свој извештај о пословању информације о томе како и у којој мери су његове активности повезане са тим економским активностима.

Посебно, нефинансијско матично правно лице које сматра да су његове активности

повезане са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности из чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852, треба да објави следеће индикаторе:

(1) удео прихода од производа или услуга повезаних са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности према чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852;

(2) удео капиталних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности према чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Нефинансијско матично правно лице које објављује индикаторе из става 3. овог члана може да објави и удео оперативних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима које испуњавају услове за еколошки одрживе активности из чл. 3. и 9. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Посебно, нефинансијско матично правно лице које сматра да су његове активности повезане са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве из члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852, треба да објави следеће индикаторе:

(1) удео прихода од производа или услуга повезаних са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве из члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852;

(2) удео капиталних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Нефинансијско матично правно лице које објављује индикаторе из става 5. овог члана може да објави удео својих оперативних издатака везаних за имовину или процесе повезане са економским активностима које испуњавају само одређене захтеве из члана 3. Уредбе (ЕУ) 2020/852.

Извештавање о одрживости правних лица трећих земаља

Члан 49.

Зависно правно лице са седиштем у Републици Србији на чије се крајње матично правно лице примењују прописи треће земље, дужно је да објави и учини доступним извештај о одрживости који садржи информације наведене у члану 46. став 4. овог закона, на нивоу групе тог крајње матичног правног лица из треће земље.

Обавеза из става 1. овог члана примењује се на зависна правна лица која на датум биланса имају укупан приход већи од 200.000.000 ЕУР у претходној пословној години.

Огранак са седиштем у Републици Србији правног лица на које се примењују прописи треће земље, које или није део групе или је у крајњем власништу правног лица основаног у складу са прописима треће земље, дужно је да објави и учини доступним извештај о одрживости који садржи информације наведене у члану 46. став 4. овог закона, на нивоу групе тог крајње матичног правног лица из треће земље, или ако то није применљиво на индивидуалном нивоу правног лица из треће земље.

Одредбе става 3. овог члана примењују се на огранак искључиво ако правно лице на које се примењују прописи треће земље нема зависно правно лице из става 1. овог члана и ако је огранак у претходној пословној години остварио укупан приход већи од 200.000.000 евра.

Одредбе из ст. 1. и 3. овог члана примењују се на зависно правно лице или огранак, само ако је правно лице на кога се примењују прописи треће земље на нивоу групе или ако то није могуће, на индивидуалном нивоу остварило укупан приход већи од 450.000.000 евра у свакој од последње две узастопне пословне године у Европској унији.

Зависно правно лице, односно огранак у смислу овог члана, дужно је да у складу са роковима из члана 60. овог закона, достави Агенцији податке о укупан приходима које у Републици Србији и Европској унији остварује правно лице на кога се примењују прописи треће земље.

Изузетно од ст. 1. и 3. овог члана, ако је правно лице из треће земље финансијско

холдинг друштво са зависним правним лицима која имају међусобно независне пословне моделе и пословање, његова зависна правна лица и огранци могу одлучити да неће објављивати и стављати на располагање извештај о одрживости из ст. 1. и 3. овог члана.

Извештај о одрживости из става 1. овог члана који саставља зависно правно лице, односно огранак, саставља се у складу са стандардима о одрживости из члана 48. овог закона.

Изузетно од става 7. овог члана, извештај о одрживости из става 1. овог члана може се саставити у складу са стандардима извештавања о одрживости из члана 50. овог закона или на начин који је еквивалентан тим стандардима, утврђен одлуком о еквивалентности коју доноси Европска комисија.

Уколико подаци потребни за израду извештаја о одрживости из става 1. овог члана нису доступни, огранак, односно зависно правно лице у смислу овог члана дужно је да од правног лица на које се примењује право треће земље захтева да достави све информације неопходне за извршавање својих обавеза.

Уколико нису достављене све потребне информације, огранак, односно зависно правно лице у смислу овог члана дужно је да састави, објави и учини доступним извештај о одрживости из става 1. овог члана који садржи све информације које поседује, до којих је дошао или прикупио, укључујући и изјаву у извештају о одрживости да правно лице из треће земље није учинило доступним тражене податке.

Огранак, односно зависно правно лице у смислу овог члана објављује извештај о одрживости из става 1. овог члана заједно са извештајем о провери извештаја о одрживости који саставља лице или друштво овлашћено за изражавање уверења о извештају о одрживости на основу прописа правног лица на које се примењују прописи треће земље или на основу овог закона.

Ако правно лице на које се примењује право треће земље не достави извештај о провери извештаја о одрживости у складу са ставом 11. овог члана, огранак, односно зависно правно лице у смислу овог члана дужно је да у извештају о одрживости да изјаву да правно лице на које се примењује прописи треће земље није доставило извештај о провери извештаја о одрживости.

Чланови извршних, административних и надзорних органа зависног правног лица у смислу овог члана солидарно су одговорни да обезбеде да се извештај о одрживости, по свом најбољем знању и способностима, састави, објави и учини доступним у складу са овим чланом.

Огранак правног лица из треће земље у смислу овог члана одговоран је, према свом најбољем знању и способности, да обезбеди да извештај о одрживости који је припремило правно лице на које се примењују прописи треће земље буде састављен, објављен и доступан у складу са овим чланом.

Зависно правно лице, односно огранак у смислу овог члана објављује извештај о одрживости из овог члана, заједно са извештајем о провери извештаја о одрживости и, ако постоји, изјавом из става 12. овог члана у складу са чланом 60. овог закона.

Стандарди извештавања о одрживости

Члан 50.

Извештај о одрживости из члана 43. овог закона, као и консолидовани извештај о одрживости из члана 46. овог закона, саставља се у складу са Европским стандардима извештавања о одрживости.

Извештај о одрживости за правна лица из трећих земаља из члана 49. овог закона, саставља се у складу са стандардима о одрживости који се примењују на правна лица из трећих земаља у складу са актима Европске комисије.

Извештаје о одрживости из ст. 1. и 2. овог члана, које жели да саставља правно лице, односно предузетник који није обвезник састављања тих извештаја у смислу овог закона, саставља их у складу са Добровољним стандардима извештавања о одрживости за МСП.

Преводе Европских стандарда извештавања о одрживости, односно Добровољних стандарда извештавања о одрживости за МСП решењем утврђује Министарство.

Решење из става 4. овог члана, којим се одређује и датум почетка примене Европских стандарда извештавања о одрживости, односно Добровољних стандарда извештавања о одрживости за МСП заједно са текстом превода Европских стандарда извештавања о одрживости, односно Добровољних стандарда извештавања о одрживости за МСП Министарство објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници Министарства.

Уколико је посебним законом предвиђено дозвољена је примена Европских стандарда извештавања о одрживости, односно Добровољних стандарда извештавања о одрживости за МСП и пре датума из става 4. овог члана.

Министарство је дужно да на својој интернет страници трајно објави преводе Европских стандарда извештавања о одрживости, односно Добровољних стандарда извештавања о одрживости за МСП и да јасно назначи у ком периоду важи конкретно објављена верзија преведених Европских стандарда извештавања о одрживости, односно Добровољних стандарда извештавања о одрживости за МСП.

Електронски формат за састављање и достављање извештаја о пословању који садржи информације о извештавању о одрживости

Члан 51.

Изузетно од члана 61. став 1. тачка 2) овог закона, правна лица, као и матична правна лица која састављају извештај о пословању, односно консолидовани извештај о пословању који садржи извештај о одрживости, односно консолидовани извештај о одрживости, дужна су да тај извештај саставе у електронској форми у складу са Уредбом 2019/815 и означе своје извештавање о одрживости (поставе дигиталне маркере на специфичне информације унутар извештаја), укључујући информације из члана 8. Уредбе 2020/852, у електронској форми за извештавање из те уредбе.

Одредбе овог члана не примењују се на велика правна лица из члана 6. овог закона чије су хартије од вредности укључене на уређено тржиште било које државе чланице у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, као и на отворене инвестиционе фондове (UCITS) и алтернативне инвестиционе фондове.

Х. ИЗВЕШТАВАЊЕ О ИНФОРМАЦИЈАМА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ

Дефиниције

Члан 52.

Поједини појмови, у смислу овог поглавља, имају следећа значења:

- 1) крајње матично правно лице је правно лице које припрема годишње консолидоване финансијске извештаје највеће групе правних лица;
- 2) консолидовани годишњи финансијски извештаји су консолидовани годишњи финансијски извештаји које припрема матично правно лице групе у којима су имовина, обавезе, капитал, приходи и расходи приказани као јединствена економска целина;
- 3) пореска надлежност је државна или недржавна јурисдикција која има фискалну аутономију у погледу пореза на добит;

4) приходи су:

(1) укупан приход за правна лица која су регулисана законом државе чланице која не примењују МСФИ; или

(2) приход дефинисан оквиром финансијског извештавања у складу са којим су припремљени годишњи финансијски извештаји или, у контексту тог оквира, за друга правна лица;

5) самостално правно лице је правно лице који није део групе из члана 2. став 1. тачка 25) овог закона.

Обвезници састављања извештаја о информацијама о порезу на добит

Члан 53.

Крајње матично правно лице чији укупан консолидовани приход, исказан у годишњим консолидованим финансијским извештајима, прелази укупно 750.000.000,00 евра у динарској противвредности за сваку од последње две узастопне пословне године дужно је да састави, објави и учини доступним извештај о информацијама о порезу на добит за последњу од те две узастопне пословне године.

Обавеза из става 1. овог члана престаје ако укупан консолидовани приход, исказан у годишњим консолидованим финансијским извештајима, не прелази 750.000.000,00 евра у динарској противвредности за сваку од последње две узастопне пословне године.

Самостално правно лице чији приход, према годишњим финансијским извештајима, прелази укупно 750.000.000,00 евра у динарској противвредности за сваку од последње две узастопне пословне године дужно је да састави, објави и учини доступним извештај о информацијама о порезу на добит за последњу од те две узастопне пословне године.

Обавеза из става 3. овог члана престаје ако приходи исказани у годишњим финансијским извештајима не прелазе 750.000.000,00 евра у динарској противвредности за сваку од последње две узастопне пословне године.

Обавезе из ст. 1. и 3. овог члана не односе се на самостално правно лице или крајње матично правно лице и са њим повезана правна лица ако та правна лица, укључујући и њихове огранке, имају седиште или стално место пословања или сталну делатност само на подручју Републике Србије, и ни у једној другој пореској јурисдикцији.

Обавезе из ст. 1. и 3. овог члана не примењују се на самостално правно лице и крајње матично друштво ако то правно лице или његова повезана правна лица објављују извештај у складу са законом којим се уређује пословање кредитних институција, који садржи податке о свим њиховим делатностима, а у случају крајњег матичног правног лица, о пословању зависних правних лица укључених у годишњи финансијски извештај.

Средње и велико правно лице које је зависно правно лице које контролише крајње матично правно лице на које се примењују прописи треће земље и чији консолидовани приход, како је приказано у годишњим консолидованим финансијским извештајима, прелази укупно 750.000.000,00 евра у динарској противвредности за сваку од последње две узастопне пословне године, дужно је да извештај о информацијама о порезу на добит који се односи на то матично правно лице објави и учини доступним за последњу од те две узастопне пословне године.

Ако подаци или извештај из става 7. овог члана нису доступни, средње и велико правно лице које је зависно правно лице дужно је да од крајњег матичног правног лица затражи све податке потребне за испуњење обавезе из става 7. овог члана.

Ако крајње матично правно лице не достави све потребне податке из става 7. овог члана, средње и велико правно лице које је зависно правно лице дужно је да припреми, објави и учини доступним извештај о информацијама о порезу на добит који садржи све

информације које поседује, које је примило или стекло, заједно са изјавом да крајње матично правно лице није омогућило потребне податке.

Обавеза из става 7. овог члана престаје ако укупан консолидовани приход крајње матичног правног лица исказан у годишњим консолидованим финансијским извештајима не прелази 750.000.000,00 евра у динарској противвредности за сваку од последње две узастопне пословне године.

Огранак који је у Републици Србији основало правно лице на које се примењују прописи треће земље и која има правну форму упоредиву са друштвом капитала, у складу са законом којим се уређују привредна друштва, дужно је да објави и учини доступним извештај о информацијама о порезу на добит који се односи на крајње матично правно лице или самостално правно лице из става 16. тачка 1. подтач. (1) и (2) овог члана за последњу од две последње узастопне пословне године.

Ако подаци или извештаји из става 11. овог члана нису доступни, лице овлашћено за заступање оснивача огранка, а у вези са објављивањем из члана 56. став 2. овог закона, дужно је да тражи од крајњег матичног правног лица или од самосталног правног лица из става 16. тачка 1. подтач. (1) и (2) овог члана да достави све информације како би то лице могло да испуни своју обавезу.

Ако нису дате све потребне информације, огранак је дужан да састави, објави и учини доступним извештај о информацијама о порезу на добит који садржи све податке које поседује или их је добио, заједно са изјавом да крајње матично правно лице или самостално правно лице из става 16. тачка 1. подтач. (1) и (2) овог члана није омогућило потребне податке.

Обавезе из ст. 11, 12. и 13. овог члана примењују се само на огранак чији је укупан приход за сваку од последње две узастопне пословне године већи од показатеља из става 1. овог члана.

Обавезе из ст. 11. до 13. овог члана престају да важе ако укупан приход за сваку од последње две узастопне пословне године не прелази показатељ из става 1. овог члана.

Обавезе из ст. 11. до 13. овог члана примењују се на огранак само ако су испуњени следећи критеријуми:

1) правно лице које је основало огранак је:

(1) повезано правно лице у оквиру групе на чије крајње матично правно лице се примењују прописи треће земље и чији консолидовани приход исказан у годишњим консолидованим финансијским извештајима, за сваку од последње две узастопне пословне године, прелази укупно 750.000.000,00 евра у динарској противвредности; или

(2) самостално правно лице чији приходи исказани у годишњим консолидованим финансијским извештајима, за сваку од последње две узастопне пословне године, прелазе укупно 750.000.000,00 евра у динарској противвредности; и

2) крајње матично правно лице из тачке 1. подтачка (1) овог става нема средње или велико зависно правно лице из става 7. овог члана.

Обавезе из ст. 11. до 13. овог члана престају ако огранак престане да испуњава критеријум из става 16. тачка 1. подтач. (1) и (2) овог члана за сваку од последње две узастопне пословне године.

Обавезе из ст. 7. до 9. и 11. до 13. овог члана престају да важе ако је крајње матично правно лице или самостално правно лице на који се примењују прописи треће земље саставио извештај о информацијама о порезу на добит у складу са чланом 54. овог закона и ако извештај о информацијама о порезу на добит испуњава следеће критеријуме:

1) доступан је јавности, бесплатно и у електронском формату за извештавање:

(1) на сајту крајњег матичног правног лица или самосталног правног лица;

(2) на најмање једном од службених језика Европске уније;

(3) најкасније 12 месеци од датума биланса пословне године за коју је састављен извештај о информацијама о порезу на добит и

2) наводи назив и седиште зависног правног лица или назив и адресу огранка на који се примењују прописи Републике Србије или друге државе чланице и који је објавио извештај о информацијама о порезу на добит у складу са чланом 56. став 1. овог закона.

Зависно правно лице или огранак на које се не примењују одредбе ст. 7. до 9. и 11. до 14. овог члана дужно је да објави и учини доступним извештај о информацијама о порезу на добит ако је једина сврха тог зависног правног лица или огранка избегавање захтева који се односе на извештавање о информацијама о порезу на добит.

Извештај о информацијама о порезу на добит

Члан 54.

Извештај о информацијама о порезу на добит у смислу члана 53. овог закона садржи информације које се односе на све делатности самосталног правног лица или крајњег матичног правног лица, укључујући делатност свих повезаних правних лица консолидованих у годишњим финансијским извештајима за одговарајућу пословну годину.

Извештај о информацијама о порезу на добит из става 1. овог члана, садржи најмање следеће информације:

1) назив крајњег матичног правног лица или самосталног правног лица, релевантну пословну годину, валуту која се користи за састављање извештаја и, ако постоје, списак свих зависних правних лица основаних у Европској унији или у пореским јурисдикцијама укљученим у Анексе I. и II. Закључака Савета Европске уније о ревидираној листи ЕУ пореских јурисдикција које не сарађују у пореске сврхе, а која су консолидована у годишњим финансијским извештајима крајњег матичног правног лица за релевантну пословну годину;

2) кратак опис врсте делатности;

3) просечан број запослених са пуним радним временом;

4) приход који укључује трансакције са повезаним правним лицима, а који треба израчунати као:

(1) збир нето пословног прихода, осталих пословних прихода, прихода од учешћа, искључујући дивиденде добијене од повезаних правних лица, прихода од других улагања и кредита који су део дугорочне имовине, других прихода од камата и сличних прихода утврђених подзаконским актом којим се уређује садржина и форма образаца годишњих финансијских извештаја; или

(2) приходе како је регулисано оквиром финансијског извештавања на основу ког се састављају годишњи финансијски извештаји, искључујући приходе по основу вредносних усклађивања и дивиденде добијене од повезаних правних лица;

5) износ добити или губитка пре опорезивања;

6) износ пореза на добит обрачунат током релевантне пословне године, који треба да се обрачуна као расход текућег пореза признат у односу на опорезиву добит или губитак пословне године правног лица и његових зависних правних лица у релевантној пореској јурисдикцији, при чему се текући порески расход односи само на активности правног лица у релевантној пословној години и не укључује одложене порезе или резервисања за неизвесне пореске обавезе;

7) износ пореза на добит плаћен на готовинској основи, који треба да се обрачуна као износ пореза на доходак који плаћају правна лица и огранци у одговарајућој пореској јурисдикцији током релевантне пословне године, при чему плаћен порез укључује порез по одбитку који плаћају друга правна лица по основу плаћања правним лицима и огранцима унутар групе; и

8) износ нераспоређене добити на крају одговарајуће пословне године, при чему нераспоређена добит представља збир добити из претходних пословних година и из одговарајуће пословне године за коју још није донета одлука о расподели. У случају огранка, нераспоређена добит је добит правног лица које је основало огранак.

Информације из става 2. овог члана могу се пријавити на основу упутства за пријаву у складу са прописа којима се уређује управна сарадња у области пореза између Републике Србије, држава чланица и пореских јурисдикција ван Европске уније.

Информације из става 2. овог члана приказују се коришћењем заједничких образаца и електронских формата извештаја, у складу са актима Европске комисије.

Информације из става 2. или 3. овог члана исказују се у извештају о информацијама о порезу на добит, посебно за сваку државу чланицу.

Уколико се држава чланица састоји од неколико пореских јурисдикција, информације се агрегирају на нивоу државе чланице.

У извештају о информацијама о порезу на добит обелодањују се информације из става 2. или 3. овог члана, посебно за сваку пореску јурисдикцију која је 1. марта пословне године за коју се извештај припрема, наведена у Анексу I Закључака Савета Европске уније о ревидираној листи ЕУ пореских јурисдикција које не сарађују у пореске сврхе, а за пореску јурисдикцију која је 1. марта пословне године за коју се извештај припрема наведена у Анексу II Закључака Савета Европске уније ревидираној ЕУ листи пореских јурисдикција које не сарађују у пореске сврхе, такве информације дају се посебно за текућу пословну годину и за претходну пословну годину.

У извештају о информацијама о порезу на добит исказују се и информације из става 2. или 3. на агрегираној основи за остале пореске јурисдикције.

Информације морају бити расподељене по свакој релевантној пореској јурисдикцији на основу пословног настањивања, постојања сталног места пословања или сталне пословне активности која, с обзиром на активности групе или самосталног правног лица, може бити предмет опорезивања у тој пореској јурисдикцији.

Уколико активности неколико повезаних правних лица подлежу порезу на добит у једној пореској јурисдикцији, информације додељене тој пореској јурисдикцији треба да представљају збир информација које се односе на те активности сваког повезаног правног лица и њихових огранака у тој пореској јурисдикцији.

Информације о једној одређеној активности не смеју се истовремено додељивати у више пореских јурисдикција.

Једна или више информација које се објављују у складу са ставом 2. или 3. овог члана могу се привремено изоставити из извештаја о информацијама о порезу на добит ако би њихово објављивање озбиљно штетило пословном положају правног лица на које се извештај односи.

Свако изостављање информација из става 12. овог члана мора бити јасно наведено у извештају о информацијама о порезу на добит заједно са образложењем за изостављање.

Све изостављене информације из става 12. овог члана морају се објавити у неком од наредних извештаја о информацијама о порезу на добит, најкасније пет година од датума првобитног изостављања.

Информације које се односе на пореске јурисдикције укључене у Анексе I. и II. Закључака Савета Европске уније о ревидираној листи ЕУ пореских јурисдикција које не сарађују у пореске сврхе у смислу става 7. овог члана не смеју се изоставити.

Извештај о информацијама о порезу на добит може, ако је применљиво, да садржи, у случају крајњег матичног правног лица, на нивоу групе, општу презентацију која објашњава све материјалне разлике између износа објављених у складу са ставом 2. тач. б.) и 7). овог члана, узимајући у обзир, где је то могуће, одговарајуће износе из ранијих пословних година.

У извештају о информацијама о порезу на добит наводи се да ли је сачињен у складу са ставом 2. или 3. овог члана.

Валута извештавања

Члан 55.

Валута која се користи у извештају о информацијама о порезу на добит је валута у којој су исказани годишњи консолидовани финансијски извештаји крајњег матичног правног лица или годишњи финансијски извештаји самосталног правног лица.

Извештај о информацијама о порезу на добит може се објавити у валути која се разликује од валуте која се користи у годишњим финансијским извештајима, осим у случају из члана 53. ст. 8. и 9. овог закона, када је валута која се користи у извештају о информацијама о порезу на добит валута у којој зависно правно лице објављује годишње финансијске извештаје.

Јавно објављивање

Члан 56.

Извештај о информацијама о порезу на добит из члана 53. ст. 1, 3, 7, 11. и 19. овог закона или изјава из члана 53. ст. 9. и 13. овог закона објављује се у року од 12 месеци од дана биланса стања за пословну годину за коју се саставља извештај о информацијама о порезу на добит.

Извештај о информацијама о порезу на добит и изјава коју објављују правна лица у смислу става 1. овог члана морају бити бесплатни и јавно доступни на најмање једном од службених језика Европске уније најкасније 12 месеци од датума биланса за пословну годину за коју је извештај о информацијама о порезу на добит састављен на интернет страници:

- 1) правног лица у смислу члана 53. ст. 1. и 3. овог закона;
- 2) зависног или повезаног правног лица у смислу члана 53. став 7. овог закона; или
- 3) огранка или правног лица које је основало огранак или повезано друштво у смислу члана 53. став 11. овог закона.

Одредбе става 2. овог члана не примењују се ако је извештај о информацијама о порезу на добит правних лица, који је објављен у складу са ставом 1. овог члана, бесплатно доступан и јавно доступан било ком трећем лицу које се налази у Европској унији у електронском формату извештавања на интернет страници Регистра финансијских извештаја.

Интернет страница правног лица и огранка из става 2. овог члана мора да садржи податке о изузећу из става 3. овог члана и упућивање на интернет страницу Регистра финансијских извештаја.

Извештај о информацијама о порезу на добит правних лица из члана 53. ст. 1, 3, 7, 11. и 19. овог закона и, ако постоји, изјава из члана 53. ст. 9. и 13. овог закона морају бити доступни на одговарајућој интернет страници најмање пет година узастопно од дана објављивања.

Одговорност за извештавање о информацијама о порезу на добит правних лица

Члан 57.

Чланови извршних, управних и надзорних органа, крајњег матичног правног лица или самосталног правног лица из члана 53. ст. 1. и 3. овог закона колективно су одговорни, у оквиру надлежности по овом закону или другим прописима, за састављање, објављивање и

доступност извештаја о информацијама о порезу на добит правних лица у складу са чл. 53. до 56. овог закона.

Чланови извршних, управних и надзорних органа зависног правног лица из члана 53. став 7. овог закона и лице овлашћено да заступа оснивача у пословању зависног правног лица из члана 53. став 11. овог закона колективно су одговорни да је, према њиховом знању и способностима, извештај о информацијама о порезу на добит у складу са чл. 54. и 55. овог закона, односно у складу са чл. 53, 54. и 55. овог закона, и да је објављен и јавно доступан у складу са чланом 56. овог закона.

Изјава независног ревизора

Члан 58.

Друштво за ревизију, дужно је да у ревизорском извештају наведе да ли је извештај о информацијама о порезу на добит објављен за пословну годину која претходи пословној години за коју су сачињени годишњи финансијски извештаји који су предмет обавезне ревизије и, ако јесте, да ли је објављен у складу са чланом 56. овог закона.

Језик и валута извештавања

Члан 59.

Пословне књиге, финансијски извештаји, годишњи извештај о пословању, одлука о усвајању финансијских извештаја, извештај ревизора о обављеној ревизији финансијских извештаја, извештаји о плаћањима ауторитетима власти, извештаји о одрживости и друге финансијске и нефинансијске информације састављају се на српском језику.

Износи у пословним књигама, финансијским извештајима, одлукама, као и друге финансијске и нефинансијске информације из става 1. овог члана изражавају се у динарима.

XI. ДОСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Достављање финансијских извештаја за јавно објављивање

Члан 60.

Правна лица, односно предузетници дужни су да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији, редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину, најкасније до 31. марта наредне године, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Правна лица, која имају пословну годину различиту од календарске, дужна су да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији, редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину, најкасније у року од три месеца од датума биланса.

Правна лица и предузетници дужни су да за статистичке потребе уз редовне годишње финансијске извештаје из ст. 1. и 2. овог члана доставе Агенцији Статистички извештај, у роковима из тих ставова.

Правна лица која састављају консолидоване годишње финансијске извештаје (матична правна лица) дужна су да консолидоване годишње финансијске извештаје за извештајну годину доставе Агенцији, ради јавног објављивања, најкасније до 30. априла наредне године, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Правна лица, која имају пословну годину различиту од календарске, дужна су да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији, консолидоване годишње

финансијске извештаје за извештајну годину, најкасније у року од четири месеца од датума биланса.

Правна лица, односно предузетници који састављају ванредне финансијске извештаје дужни су да их доставе Агенцији, ради јавног објављивања, у року од 60 дана од датума биланса.

Правна лица, односно предузетници који нису имали пословних догађаја, нити у пословним књигама имају податке о имовини и обавезама, уместо редовног годишњег финансијског извештаја достављају Агенцији изјаву о неактивности која се односи на извештајну годину, најкасније до 31. марта наредне године.

Обвезник који је доставио изјаву о неактивности за извештајну годину, сматра се микро правним лицем у наредној години сходно члану 6. овог закона.

Извештаји из ст. 1-6. овог члана и изјава из става 7. овог члана, потписани квалификованим електронским потписом законског заступника, уносе се у посебан информациони систем Агенције и достављају Агенцији у електронском облику.

Агенција је дужна да обезбеди пријем редовних и консолидованих годишњих финансијских извештаја, односно изјава о неактивности за последњу извештајну годину, као и ванредних финансијских извештаја за претходну и текућу годину, у складу са овим законом.

Достављање документације уз финансијске извештаје

Члан 61.

Правна лица и предузетници, који имају обавезу ревизије финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује ревизија, дужни су да, уз редовне и консолидоване годишње финансијске извештаје из члана 60. овог закона, доставе Агенцији:

1) одлуку о усвајању редовног, односно консолидованог годишњег финансијског извештаја;

2) годишњи извештај о пословању, односно консолидовани годишњи извештај о пословању у складу са овим законом;

3) ревизорски извештај, који је састављен у складу са законом којим се уређује ревизија, уз који се прилажу финансијски извештаји који су били предмет ревизије;

4) кориговане редовне годишње финансијске извештаје, односно кориговане консолидоване годишње финансијске извештаје, усвојене од стране надлежног органа, ако садрже корекције у односу на достављене финансијске извештаје из члана 60. овог закона.

Документацију из става 1. овог члана правна лица и предузетници достављају Агенцији најкасније до:

1) 30. јуна наредне године за редовне годишње финансијске извештаје;

2) 31. јула наредне године за консолидоване годишње финансијске извештаје.

Правна лица, која имају пословну годину различиту од календарске, дужна су да документацију из става 1. овог члана доставе Агенцији, најкасније у року од шест месеци од датума биланса за редовне годишње финансијске извештаје, односно седам месеци од датума биланса за консолидоване годишње финансијске извештаје.

Документацију из става 1. овог члана, потписану својеручно или квалификованим електронским потписом од стране овлашћеног лица, законски заступник уноси у посебан информациони систем Агенције у складу са прописима који уређују електронско пословање и доставља Агенцији у електронском облику.

Изузетно од става 4. овог члана, документацију из става 1. тачка 4) овог члана, поред законског заступника потписује и одговорно лице за састављање финансијских извештаја из чл. 15. и 16. овог закона.

Замена јавно објављених финансијских извештаја и документације

Члан 62.

Правно лице, односно предузетник, може да захтева замену финансијског извештаја који је јавно објављен као потпун и рачунски тачан у Регистру финансијских извештаја, ако утврди да у том извештају резултати пословања и финансијски положај нису исказани истинито и објективно, а скупштина односно други надлежни орган тог правног лица, односно предузетник, донесе одлуку о усвајању финансијског извештаја измењене садржине у односу на извештај који је јавно објављен.

У случајевима из става 1. овог члана, правно лице, односно предузетник, уз финансијски извештај измењене садржине доставља и одлуку о усвајању тог извештаја.

Изузетно од става 1. овог члана обвезник ревизије може да захтева замену редовног, односно консолидованог годишњег финансијског извештаја који је јавно објављен као потпун и рачунски тачан у Регистру финансијских извештаја и уз које је, као исправна, јавно објављена и документација прописана чланом 61. овог закона.

У случајевима из става 3. овог члана, правно лице, односно предузетник, доставља редовни, односно консолидовани годишњи финансијски извештај измењене садржине, одлуку о усвајању тог извештаја, као и сву документацију прописану чланом 61. овог закона која се односи на те извештаје.

Правно лице, односно предузетник може да захтева и замену документације, прописане чланом 61. овог закона која је јавно објављена као исправна.

Замену из ст. 1, 3. и 5. овог члана, правно лице, односно предузетник, може да захтева најкасније до истека наредне године у односу на годину на коју се тај извештај односи, осим замене ванредног финансијског извештаја за који може да поднесе захтев најкасније до дана достављања редовног годишњег финансијског извештаја за пословну годину у којој је настао основ за састављање ванредног финансијског извештаја.

ХП. РЕГИСТАР ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Јавно објављивање финансијских извештаја

Члан 63.

Податке из потпуних и рачунски тачних финансијских извештаја и Статистичког извештаја, као и документацију из чл. 60.-62. овог закона, Агенција јавно објављује на својој интернет страници, у оквиру Регистра финансијских извештаја, и о томе правном лицу односно предузетнику издаје потврду коју истовремено јавно објављује на својој интернет страници.

Агенција је дужна да финансијске извештаје, Статистички извештај и документацију из става 1. овог члана, јавно објави на интернет страници у року од 60 дана од дана пријема потпуног и рачунски тачног финансијског извештаја, односно документације правног лица, односно предузетника.

Ако се у поступку провере утврди да достављени финансијски извештај правног лица, односно предузетника није потпун и рачунски тачан или да се није разврстао у складу са овим законом, односно да није достављена сва прописана документација, Агенција том правном лицу или предузетнику издаје обавештење о утврђеним недостацима и објављује га на интернет страници Агенције у оквиру Регистра финансијских извештаја.

Утврђене недостатке из става 3. овог члана правно лице или предузетник је дужан да отклони најкасније у року од 30 дана од дана објављивања обавештења на интернет страници Агенције.

Извештаје, односно документацију из чл. 60. и 61. овог закона, у којима правна лица и

предузетници нису отклонили утврђене недостатке, у складу са обавештењем из ст. 3. и 4. овог члана, Агенција је дужна да јавно објави на својој интернет страници као непотпуне и рачунски нетачне, по истеку рока за поступање по том обавештењу, а најкасније до 30. септембра наредне године за извештајну годину.

Агенција је дужна да приступ извештајима и документацији из ст. 1. и 5. овог члана за последње три извештајне године омогући корисницима на интернет страници Агенције, без накнаде.

Садржина Регистра финансијских извештаја

Члан 64.

Регистар финансијских извештаја је централна, јавна, јединствена електронска база података из потпуних и рачунски тачних извештаја и документације из чл. 60.-62. овог закона.

У оквиру Регистра финансијских извештаја води се посебна база за статистичке потребе.

На основу података из става 1. овог члана и збирних података из става 2. овог члана, података из других регистара и евиденција које води Агенција, као и података које јој достављају други надлежни органи и заинтересовани корисници услуга, Агенција у оквиру Регистра финансијских извештаја води базу података о бонитету.

Подаци о бонитету из става 3. овог члана се стандардизују у временским серијама и усаглашавају са међународним стандардима, директивама Европске уније и правилима финансијске анализе.

Подаци у Регистру финансијских извештаја воде се ради сагледавања привредних кретања у Републици Србији, анализе финансијског положаја и успешности пословања правних лица и предузетника и процене ризика пословања, а у циљу обезбеђивања поузданих информација корисницима.

Вођење Регистра финансијских извештаја

Члан 65.

Агенција је, ради вођења Регистра финансијских извештаја, овлашћена да прикупља, евидентира, обрађује, архивира и јавно објављује извештаје и документацију из чл. 60.-62. овог закона, дистрибуира податке из тих извештаја, као и да управља базама података и осигура заштиту база података и докумената који су архивирани.

Агенција води Регистар финансијских извештаја преко регистратора именованог у складу са законом који уређује пословање Агенције.

Агенција је одговорна за веродостојност електронског уноса података из финансијских извештаја и Статистичког извештаја, за објављивање, као и за обраду других података и докумената који се евидентирају у Регистру финансијских извештаја.

Агенција је дужна да чува финансијске извештаје, Статистички извештај, годишњи извештај о пословању, извештај ревизора и другу документацију из чл. 60.-62. овог закона 20 година од дана њиховог пријема.

Агенција најмање једном годишње доставља Националној комисији за рачуноводство информацију о примени овог закона у делу који се односи на достављање финансијских извештаја Регистру финансијских извештаја.

Надлежност за прописивање подзаконских аката у вези са Регистром финансијских извештаја

Члан 66.

Ближе услове и начин пријема и провере испуњености услова за јавно објављивање извештаја и документације из чл. 60.-62. овог закона, вођења Регистра финансијских извештаја, прибављања података које Агенцији достављају други надлежни органи и правна лица и предузетници, као и пружања услуга из Регистра финансијских извештаја прописује министар надлежан за послове финансија на предлог Агенције.

Накнаде за објављивање финансијских извештаја и за давање података из Регистра финансијских извештаја

Члан 67.

Накнаде за јавно објављивање финансијских извештаја и Статистичког извештаја, односно за објављивање документације из чл. 60.-62. овог закона, као и накнаде за давање података и пружање других услуга из Регистра финансијских извештаја, утврђује Агенција у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Коришћење података из Регистра финансијских извештаја

Члан 68.

Регистар финансијских извештаја уступа финансијске извештаје и Статистички извештај правних лица и предузетника надлежним регистрима Агенције у којима се региструју њихови статусни подаци.

Агенција је дужна да Народној банци Србије омогући непосредан приступ и преузимање финансијских извештаја и Статистичког извештаја, односно свих података из тих извештаја и документације из чл. 60.-62. овог закона, као и свих других података који су Народној банци Србије потребни ради обављања њених законом утврђених функција, без накнаде.

Агенција је дужна да Комисији за хартије од вредности, Пореској управи и Републичком заводу за статистику омогући приступ или достави податке из финансијских извештаја, Статистичког извештаја и документације из чл. 60.-62. овог закона, без накнаде.

Агенција је дужна да министарствима, телима Владе, осталим државним органима и организацијама, органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе на њихов захтев достави податке из финансијских извештаја, Статистичког извештаја и документације из чл. 60.-62. овог закона, без накнаде.

Агенција, на захтев корисника, даје изворне податке или копије годишњег финансијског извештаја, Статистичког извештаја, годишњег извештаја о пословању или извештаја ревизора и пружа друге услуге из Регистра финансијских извештаја.

Агенција појединачне податке из базе за статистичке потребе јавно не објављује, нити уступа трећим лицима, осим органима наведеним у ст. 2. и 3. овог члана и надлежним министарствима, на изричит захтев, уколико су им ти подаци неопходни за обављање послова из њихове надлежности.

Корисници података, у смислу овог члана, документацију и податке преузете из Регистра финансијских извештаја могу користити само за сопствене потребе, у складу са прописима и не могу их уступати трећим лицима, дистрибуирати или објављивати у изворном облику.

ХИИ. НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО

Образовање и делокруг рада Националне комисије за рачуноводство

Члан 69.

Влада, на предлог Министарства, образује Националну комисију за рачуноводство (у даљем тексту: Комисија) са задатком да:

- 1) прати процес примене директива Европске уније из области рачуноводства и предлаже одговарајућа решења за национално законодавство;
- 2) прати процес примене МСФИ, МСФИ за МСП и стандарда извештавања о одрживости из члана 50. овог закона, и предлаже решења за евентуалне проблеме који могу да настану у поступку примене тих стандарда;
- 3) прати процес примене овог закона и подзаконских аката донетих на основу њега и предлаже Министарству начин решавања евентуалних проблема који могу да настану при примени те регулативе;
- 4) даје мишљење на акт Коморе којим се уређује форма и садржина захтева за издавање дозволе из члана 18. овог закона, као и накнада за издавање дозволе;
- 5) даје мишљење на акт Коморе којим се уређује начин и форма извештавања, као и садржај извештаја из члана 21. овог закона;
- 6) даје мишљење на акт Коморе који се уређују услови, поступак континуиране провере из члана 18. овог закона, накнада за ову проверу, као и рок за отклањање утврђених неправилности које нису регулисане овим законом;
- 7) разматра информације добијене од Агенције у вези са питањима која се тичу вођења регистра из члана 17. став 8. овог закона;
- 8) разматра извештаје Коморе о питањима која се односе на издавање и одузимање дозвола за пружање рачуноводствених услуга;
- 9) разматра информације добијене од Агенције у вези са применом овог закона у делу који се односи на достављање извештаја и документације из чл. 60.-62. овог закона Регистру финансијских извештаја;
- 10) пружа информације Министарству о евентуалним изменама друге законске регулативе која може да утиче на финансијско извештавање и извештавање о одрживости у смислу овог закона.

Комисија доноси пословник о свом раду.

Извештај о раду

Члан 70.

Комисија је дужна да Министарству најмање једном месечно доставља извештај о своме раду.

Комисија на интернет страници Министарства објављује годишњи извештај о свом раду.

Састав и финансирање Комисије

Члан 71.

Влада, на предлог министра надлежног за послове финансија, именује председника и шест чланова Комисије из редова стручних лица која поседују знања и праксу из области финансија, рачуноводства, ревизије или области извештавања о одрживости, од којих по једног члана именује на предлог Комисије за хартије од вредности и Народне банке Србије.

Стручне и административне послове за потребе Комисије обавља Министарство. Накнада за рад председника и чланова Комисије обезбеђује се из буџета Републике Србије.

Висину накнаде председнику и члановима Комисије одређује Влада, на предлог Министарства.

XIV. НАДЗОР

Институције које врше надзор и начин обављања надзора

Члан 72.

Надзор правних лица и предузетника, у смислу провере исправности евидентирања пословних промена у пословним књигама, врши Пореска управа сходно одредбама прописа који уређује порески поступак и пореску администрацију.

Надзор над банкама, друштвима за осигурање, даваоцима финансијског лизинга, пензијским фондовима и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, у смислу провере исправности евидентирања пословних промена у пословним књигама, врши Народна банка Србије у оквиру обављања својим законом утврђених функција сходно одредбама прописа који уређују пословање финансијских институција над којима Народна банка Србије врши надзор, као и над платним институцијама и институцијама електронског новца, у смислу провере исправности евидентирања пословних промена у пословним књигама које се односе на пружање платних услуга и издавање електронског новца и активности које су повезане с тим пословима.

Надзор над пружаоцима рачуноводствених услуга врши Комора у складу са чланом 18. овог закона.

XV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 73.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице, ако:

- 1) се не разврста на микро, мало, средње или велико правно лице у складу са овим законом (члан 6.);
- 2) групу правних лица у којој се оно матично правно лице не разврста у малу, средњу или велику групу (члан 7.);
- 3) општим актом не уреди организацију рачуноводства на начин из члана 8. став 1. овог закона;
- 4) врши обраду података на рачунару, а не обезбеди рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена (члан 8. став 4.);
- 5) не саставља рачуноводствене исправе у складу са овим законом (члан 9.);
- 6) поступа супротно одредбама члана 10. овог закона;
- 7) рачуноводствене исправе и документацију не достави на књижење у прописаном року и ако пословну промену не прокњижи у пословним књигама у прописаном року (члан 11.);

- 8) не води пословне књиге у складу са овим законом (чл. 13. и 14.);
- 9) општим актом не одреди лице коме се поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја (члан 15.);
- 10) не поступи у складу са одредбама члана 16. овог закона;
- 11) ако у року од осам дана не обавести Агенцију о променама свих чињеница и околности на основу којих је уписано у Регистар (члан 18. став 17);
- 12) се не осигура у складу са чланом 20. овог закона;
- 13) не достави извештај из члана 21. овог закона;
- 14) не попише имовину и обавезе у складу са овим законом (чл. 22. и 23.);
- 15) као поверилац не достави свом дужнику стање неплаћених рачуна и ако не обелодани у Напоменама уз финансијске извештаје неусаглашена потраживања и обавезе (члан 24. ст. 2. и 4.);
- 16) не саставља и не приказује финансијске извештаје у складу са овим законом (чл. 25-28.);
- 17) не затвори пословне књиге у складу са овим законом (члан 29.);
- 18) не чува рачуноводствене исправе, пословне књиге, финансијске извештаје, годишњи извештај о пословању и ревизорске извештаје у роковима и на начин прописан овим законом (члан 30. ст. 1-10.);
- 19) не заштити пословне књиге које се воде на електронском медију у складу са овим законом (члан 30. став 11.);
- 20) поступи супротно одредбама члана 30. ст. 16. и 17. овог закона;
- 21) не саставља финансијске извештаје у складу са овим законом (чл. 31.-33.);
- 22) не састави годишњи извештај о пословању, извештај о корпоративном управљању, консолидовани годишњи извештај о пословању, извештај о одрживости, консолидовани извештај о одрживости, извештај о плаћањима ауторитетима власти и консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти (чл. 36 – 43. и члан 46.);
- 23) не састави извештај о информацијама о порезу на добит у складу са овим законом (члан 54.);
- 24) јавно не објави извештај о информацијама о порезу на добит у складу са овим законом (члан 56.);
- 25) не саставља пословне књиге, извештаје, одлуке и друге финансијске и нефинансијске информације на српском језику и у динарима (члан 59.);
- 26) не достави Агенцији финансијске извештаје, документацију уз финансијске извештаје и Статистички извештај ради јавног објављивања, на начин и у роковима прописаним овим законом (чл. 60 - 62.);
- 27) ако податке добијене из Регистра финансијских извештаја користи супротно члану 68. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 20.000 до 150.000 динара.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, ако у поступку надзора из члана 72. став 2. овог закона Народна банка Србије утврди да су банка, платна институција, институција електронског новца, друштво за осигурање, давалац финансијског лизинга и друштво за управљање добровољним пензијским фондовима учинили повреде закона из члана 73. став 1. овог закона, Народна банка Србије тим правним лицима и одговорним лицима изриче новчане казне, у складу са одредбама закона којима се уређује пословање финансијских институција над којима Народна банка Србије врши надзор.

Прекршаји

Члан 74.

Новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник за радње из члана 73. став 1. тачка 1), тач. 3-20) тачка 21) у делу који се односи на члан 31. овог закона и тач. 22)-26) овог закона.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Национална комисија за рачуноводство

Члан 75.

Национална комисија за рачуноводство, основана у складу са Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 111/09 и 99/11-др. закон), наставља са радом у складу са овим законом.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 76.

Подзаконска акта за спровођење овог закона донеће се најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, а почеће да се примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2028. године.

До почетка примене подзаконских аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети на основу Закона о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон).

Пружаоци рачуноводствених услуга

Члан 77.

Правна лица, односно предузетници који имају дозволу за пружање рачуноводствених услуга дужни су да ускладе своје пословање са одредбама овог закона најкасније у року од године дана од дана ступања на снагу овог закона и о томе обавесте Комору.

Ако правна лица, односно предузетници који имају дозволу за пружање рачуноводствених услуга не доставе обавештење из става 1. овог члана у року од 90 дана од дана истека рока из става 1. овог члана, Комора по службеној дужности без одлагања решењем одузима дозволу за пружање рачуноводствених услуга.

Комора је дужна да усклади постојећа акта и донесе нова акта у складу са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Професионална звања

Члан 78.

Лица из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3) овог закона која су стекла професионална звања у складу са Законом о рачуноводству („Службени лист СРЈ”, бр. 46/96, 74/99, 22/01 и 71/01) и Законом о рачуноводству и ревизији („Службени лист СРЈ”, број 71/02

и „Службени гласник РС”, број 55/04), могу та звања сходно користити за испуњавање захтева из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3).

Почетак примене појединих одредби овог закона

Члан 79.

Одредбе члана 2. тачка 41), члана 4. став 7, члана 35. став 3. тачка 3), члана 44. став 3. тачка 3), члана 44. став 6, члана 45, члана 47. став 3. тачка 3), члана 47. став 6, члана 48, члана 49, члан 50. став 2, члана 51, члана 53. став 18. тачка 1) подтачка (2), члана 54. став 4, члана 56. став 2. овог закона примењују се од дана пријема Републике Србије у Европску унију.

Одредбе члана 43. став 4. тачка 1), подтачка (3), члана 46. став 4. тачка 1) подтачка (3), овог закона у делу примене Уредбе (ЕУ) 2021/1119, члана 44. став 2, члана 44. став 3. тачка 1) подтачка (1), члана 47. став 2, члана 47. став 3. тачка 1) подтачка (1), у делу примене Одлуке о еквивалентности стандарда о одрживости који доноси Европска унија, примењују се од дана пријема Републике Србије у Европску унију.

Одредбе чл. 43. и 44, чл. 46. и 47, члан 50 и чл. 52-58. почеће да се примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2030. године, осим одредби из ст. 1. и 2. овог члана, који се примењују почев од дана пријема Републике Србије у Европску унију.

Изузетно од става 3. овог члана, одредбе чл. 43. и 44, чл. 46. и 47, члан 50 и чл. 52-58. примењују правна лица која имају пословну годину различиту од календарске, а чији се последњи финансијски извештај завршава након 31. децембра 2030. године.

Престанак важења прописа

Члан 80.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19), осим одредаба чл. 37. и 38. тог закона које престају да важе 30. децембра 2030. године.

Изузетно од става 1. овог члана, одредбе чл. 37. и 38. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19), примењују правна лица која имају пословну годину различиту од календарске, а чији се последњи финансијски извештај завршава након 31. децембра 2030. године.

Завршна одредба

Члан 81.

Овај закон ступа на снагу 1. јануара 2027. године.